

Ο ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΟΥ ΝΑΥΤΕΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΥ
[Συνέχεια · ὅδε σελ. 145]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Ἡ ΑΤΜΟΒΑΡΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. — ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Ο ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ.

Οἱ φίλοι τοὺς ὁποίους εἶχον ἀφήσθη ἐν Βρέστη τὸν Νοέμβριον τοῦ 1880 ἀπεχωρίσθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν, ἀλλ' ἔμενον ἡνωμένοι διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλίας.

Ὁ ἀντιναύαρχος Λαζονσέρ διαρισθεὶς διευθυντῆς τοῦ ναυστάθμου τῆς Τουλώνας ἐξέλεξε τὸν κ. Λεστούρη ὡς ὑπασπιστὴν του καὶ τὸν παρέλαβε μετ' ἑαυτοῦ.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ μικρὰ Ἄννα, ἡ θυγάτηρ τοῦ κ. Λεστούρη, δὲν ἀντιῆγεν εἰς τὸ κλίμα τῆς Τουλώνας καὶ ἡ κυρία Λεστούρη ἠναγκάσθη ν' ἀπέλθῃ μετ' αὐτῆς εἰς τὴν ὠραίαν καὶ ὑγιεινὴν ἐπαυλίαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ πατὴρ τῆς εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν.

Ἡ Ἄννα ἦτο χαριέστατον καὶ ἐξυπνότατον κοράσιον, ἦτο ὅμως πολὺ ἀδύνατον καὶ ἡ κατάστασις του ἐνέπνεεν ἀνησυχίαν καὶ λύπην εἰς τοὺς γονεῖς του.

Ὁ κ. Λεστούρης, λαμβάνων ἄδειαν, τὴν ὁποίαν προθύμως τῇ ἔδιδεν ὁ ναύαρχος Λαζονσέρ, ἐπεσκέπτετο ἐνίοτε τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὴν νέαν κατοικίαν τῆς.

Καὶ ἡ μήτηρ τοῦ ὕβνου ἤρχετο κάποτε εἰς τὴν ὠραίαν ἐπαυλίαν, ὅπου εὗρισκε θερμὴν καὶ ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κ. Λεστούρης διορίσθη κυβερνήτης τῆς ἀτμοβάριδος « Ἀλέξανδρος », παρέλαβε δὲ εἰς αὐτὴν καὶ τὸν ὕβνον, ὅτις τῇ θερμῇ συστάσει τῆς ὑπηρεσίας εἶχε προδιδασθῆ

ἀπὸ διόπου εἰς ὑποκλειυστήν. Ὡς βλέπετε, ὁ Ὑωσίκης δὲν ἔχανε καιρὸν, ἐπήγαυε μὲ δῆμα γοργὸν ἐμπρός.

Ἡ Μαριάννα μὴ θέλουσα ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸν υἱὸν τῆς ἐνοικίασε μικρὸν οἰκίσκον ἐπὶ τῆς

ΕΤΟΣ 12^{ον}. — ΤΕΥΧΟΣ 11^{ον}.

« Ο ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ ἤρθε εἰς τὸν ΔΟΛΟΦΟΝΟΝ ΕΚ ΤΩΝ ΝΩΤΩΝ » (Σελ. 162)

ΤΟΜΟΣ 17^{ος} — 11

νήσου Ἰέρης πλησίον τῆς ὁποίας ἐμελλε νὰ ναυλοχῆ ὁ Ἀλέξανδρος διὰ ν' ἀσκηθῆται τὸ πλῆρωμά του εἰς γυμνάσια πυροβολικοῦ. Τρεῖς ἡμέρας τὴν ἑβδομάδα διήρχετο ὁ Ὑβὼν μετὰ τῆς μητρὸς του.

Μετὰ τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωσίην κατῴκει καὶ ὁ Πλοῖαρχος. Ὁ εὐφροσύνος κύων καθὼς ἐβλεπε ναύτας ἔχοντας ἐπὶ τοῦ σκούφου τῶν τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος, ὠρθοῦτο ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν καὶ ἐχαίρετα μὲ χαριστάτην ὑπόκλισιν· ἂν ὅμως ἄλλοι ναῦται διήρχοντο πρὸ αὐτοῦ δὲν ἔστρεφε οὐτε νὰ τοὺς ἴδῃ, ἀλλ' ἐδείκνυε πρὸς αὐτοὺς τὴν μεγαλειότητα ἀδαυορίας.

Ἐκάστην Παρασκευὴν, δηλαδὴ ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Ὑβὼν ἐλάμβανεν ἀδειαν, ἡ Μαρριάννα ἐπερίμενε αὐτὸν μετὰ τοῦ Πλοῖαρχου εἰς τὴν ἀποβάθραν ἀφ' οὗ δὲ ἤρχετο διηυθύνοντο καὶ οἱ τρεῖς παῖδοι εἰς τὸν οἰκίσκον· ὁ υἱὸς ἐδίδεν τὸν βραχιόνά του εἰς τὴν μητέρα, ἡ δὲ μήτηρ ἐστηρίζετο εἰς αὐτὸν μὲ ὑπερηφάνειαν, διότι εἶνε μεγάλη εὐτυχία εἰς πᾶσαν μητέρα νὰ στηρίζεται εἰς τὸν βραχίονα τοῦ υἱοῦ τῆς.

Αἱ τρεῖς ἡμέραι τῆς ἀδειᾶς εἶχον τελειώσῃ καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἠτοιμάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πλοῖον.

— Μητέρα, εἶπεν ὁ Ὑβὼν, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ με συνοδεύσῃ, εἶνε κάπως ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ τρέξω.

Ὁ Πλοῖαρχος ὁμοίως εἰδείκνυε παντοιοτρόπως ὅτι ἤθελε καὶ καλὰ νὰ παρακολουθῆσθαι τὸν Ἰωσίην.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ Ὑβὼν, ἀφ' οὗ θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου, ἔλα· ἀλλ' ἄμα φθάσωμε εἰς τὸ ἀμπέλι ποῦ εἶνε κοντὰ εἰς τὸ λιμάνι θὰ γυρίσῃς πίσω καὶ θὰ ἔλθῃς πάλι εἰς τὴν μητέρα. Τὸ ἤκουσες;

Ὁ κύων, ὅστις εἶχε προσηλωμένους ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μεγάλους καὶ εὐφροσύνους ὀφθαλμούς του, ἔκαμε νεῦμα ὅτι τὸ ἤκουσε καὶ τὸ ἐνόησε.

Ὅτε ἐφθασαν εἰς τὸ ὄρισμένον μέρος, εἶπεν ὁ Ὑβὼν ἐν εἰδει προστάγματος:

— Μεταβολὴ!... μάρς!

Καὶ ὁ Πλοῖαρχος μὲ πειθαρχίαν στρατιωτικὴν ἐστράφη καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν οἰκίσκον, ἀλλ' ἀργὰ ἀργὰ, χωρὶς πολλὴν ὀρεξιν... Ἐξαφνα ὁμοίως ἐστάθη καὶ ὠρθοῦσε τὰ ὠτά του... Ἦκουσε κρότον ὀπλοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον ἄλλον δευτέρου καὶ ἔπειτα θόρυβον. Τί νὰ συμβαίνειν ἀρά γε; ἐφαίνετο λέγων καθ' ἑαυτὸν ὁ Πλοῖαρχος. Αἰφνης ἤκουσεν ἐν σύριγμα. Τὸ σύριγμα ἐκεῖνο τὸ ἐγνωρίζεν ὁ Πλοῖαρχος.

Μὲ ἐν πελώριον κήδημα ἐφθασεν εἰς τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ, εἰς τὸ ὅποιον εἶχεν ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὸν Ὑβὼνα. Ἐκεῖ ἤρχισε νὰ ὀφραίνεται τὸ χῶμα διὰ νὰ εὐρῆ τὴν διεύθυνσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβῃ ὁ κύριός του ἀφ' οὗ δ' ἰχνηλάτησεν ἐπὶ τινι δευτεροβλεπτα ὠρμησεν ἐμπρὸς, ὡς ἀστραπὴ. Μετὰ ἐκατὸ μέτρα ἐσταμάτησε καὶ πάλιν, ἰχνηλάτησεν ἐκ νέου

καὶ ἀφήσας τὴν ὁδὸν ὠρμησεν εἰς μικρὸν δάσος πευκῶν, τὸ ὅποιον ἐξεταίετο κατὰ μήκος αὐτῆς.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤκουσε μίαν κραυγὴν, κραυγὴν ἀπελπιστικὴν καὶ ἀγωνιώδη. «Ἐδῶ, Πλοῖαρχε!»

Ὁ κύων ἐχύθη ἐμπρὸς ὡς λέων.

Δύο ἄνθρωποι ἦσαν κατὰ γῆς, παλαιόντες. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ Ὑβὼν, ἦτο ὑποκάτω, προσπαθῶν νὰ κρατήσῃ τὴν χεῖρα ἀγνώστου τινὸς κακούργου, ὅστις ἤθελε νὰ βυθίσῃ εἰς τὸ στήθος του μάχαιραν τὸ δολοφόνου ὄργανον ἐστιλβεν ἀπαισιῶς εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐφώρμησεν ὁ κύων, ὁ ἀγνώστος ἐξέβαλε δυνατὴν κραυγὴν πόνου· ὁ Ὑβὼν ἠσθάνθη ὅτι ἡ σφιγγουσα αὐτὸν χεῖρ ἐχαλαρώθη ὀλίγον, δὲν ἐνόησεν ὅμως ἀμέσως τί συνέβαινε, διότι τὸ αἷμα τὸ ὅποιον ἔρρεεν ἐκ τινος τραύματος τῆς κεφαλῆς του ἠμπαδίζεν αὐτὸν νὰ ἴδῃ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον συνῆλθε, καὶ εἶδεν ὅτι ὁ Πλοῖαρχος κατεξέσχιζε τὸν δολοφόνου, τὸν ὅποιον εἶχεν ἀρπάξῃ ἐκ τῶν νῶτων. Ἦτο φοβερός τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ κύων, αἱ τρίχες του ἦσαν ὠρθωμένα, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπήστραπτον, καὶ οἱ ὀδόντες του εἰργάζοντο. Τὸν κύριόν μου ἤθελες νὰ φονεύσῃς, ἀχρεῖε, αἱ; ἐφαίνετο ὡς νὰ λέγῃ τὸ γενναῖον καὶ ἀφυσωμένον ζῶον, νὰ, πάρε μιά, πάρε κι' ἄλλη μιά! Ὁ ἀγνώστος ἐπαράδερνε ἐκβάλλων σπαρακτικὰς κραυγὰς, ἀλλ' αἰφνης ἐσιώπησε. Μὴν εἶχεν ἀποθάνῃ;

Ὁ Ὑβὼν κατῴρθωσεν ἐπὶ τέλους ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸν Πλοῖαρχον τὸ θῆμά του.

— Μείνε αὐτοῦ, τῷ εἶπε, καί, ἀκούς; κράτει καλὰ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, μὴ τὸν ἀφίνης νὰ σηκωθῆ, ἀλλὰ μὴ τὸν δαγκάνῃς πλέον.

Ἐξηνητημένος δὲ, μετὰ δυσκολίας δυνάμενος νὰ βραδίξῃ, διηυθύνθη ὅσω ταχύτερον ἠδύνατο εἰς ἐν πανδοχεῖον εὐρισκόμενον ὅχι πολὺ μακρὰν, καὶ εἰς τὸ ὅποιον ἐσύνησεν αὐτὰν.

Ἐκεῖ διηγήθη δι' ὀλίγων τί συνέβη καὶ ἐζήτησε βοήθειαν. Ἐν ᾧ δὲ ὠμίλει ἐβρεξε τὸ μανδύγιόν του καὶ περιετύλιξεν αὐτὸ εἰς τὴν κεφαλὴν του, εἰς τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο δριμυεῖς πόνους. Πολλοὶ τῶν ἐν τῷ πανδοχεῖῳ ναυτικῶν τὸν ἠκολούθησαν μέχρι τοῦ μικροῦ δάσους τῶν πευκῶν, ὅπου ὁ ἀγνώστος ἐκεῖτο εἰσέτι ἐκτάδην, ἀναίσθητος.

Ὁ Πλοῖαρχος ἐστήριξε τὸν ἕνα πόδα του ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ δολοφόνου, ἀλλὰ μὴ πιέζων πολὺ δυνατὰ. Ὁ κύων ἰδὼν ὅτι ἐπαυήθη ὁ κύριός του, ἐξέβαλε κραυγὴν χαρᾶς. Ἐξ ἄνθρωποι ἐσήκωσαν τὸ ἀναίσθητον σῶμα, οὐχὶ δ' ἄνευ δυσκολίας τὸ μετεκόμισαν εἰς ἐν δωμάτιον τοῦ πανδοχεῖου· ἐκεῖ ἐξέδυσαν αὐτὸ καὶ ἐπλύσαν τὰ τραύματα.

— Δὲν εἶνε ντόπιος, εἶπεν ὁ πανδοχεὺς ἐξετάσας προσεκτικῶς ὑπὸ τὸ φῶς λυχνίας; τὰ χαρακτηριστικά του ἀγνώστου, ἀπ' ἀλλοῦ μᾶς ἤρθε τὸ πτεσέσι.

Καὶ ὁ Ὑβὼν ἐζήτησε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις παρ' ὀλίγον νὰ τὸν θανατώσῃ. Ἡ μορφή ἐκείνη τῷ ἐνεθύμιζεν ἀορίστος κατ' ἄλλα τί; βεβαίως τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν τὸν εἶχεν ἰδῆ μίαν φορὰν ἀλλὰ ποῦ, καὶ πότε; Δὲν τὸ ἤξευρεν.

Πλὴν δὲ τούτου δὲν ἠδύνατο νὰ συγμαντρώσῃ τὴν προσοχὴν του εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διότι ἀλλὰ πράγματα εἶχε νὰ κάμῃ.

— Παιδιά, εἶπε, σᾶς παρακαλῶ, ἕνας ἀπὸ σᾶς ἄς πάγῃ εἰς τὴν ἀποβάθραν, ὅπου εἶνε ἡ ἀκατος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἄς εἰπῇ τί συνέβη καὶ ἂν ἰδῆ κανένα ἀξιωματικὸν ἄς τὸν παρακαλέσῃ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ. Ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ περιπατήσω, μοῦ ἔρχεται λιποθυμία.

Δύο ἀλιεῖς ἐξετέλεσαν προθύμως τὴν παράκλησιν τοῦ Ὑβόνου καὶ ἔτρεξαν εἰς τὸν λιμένα, ἐπέστρεψαν δὲ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ ἱατροῦ καὶ ἐνὸς ἀξιωματικοῦ. Οἱ ἀλιεῖς εἶχον φθάσῃ ἐγκαίρως, τὴν στιγμὴν δηλονότι καθ' ἣν ἡ ἀκατος ἐμελλε νὰ ἐκκινήσῃ. Ὁ κυβερνήτης ἐφαίνετο λίαν δυσρηστημένος, διότι, ἀορίστους πληροφορίας λαθῶν παρὰ τῶν ἀλιέων, ἐνόμιζεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ρήξεως μεταξύ ναυτῶν.

— Πῶς; σὺ εἶσαι, Ἰωσίη; σὺ εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν; εἶπε μὲ ἐκπληξιν ὁ κ. Λεστούρης. Τί συμβαίνει; ἐμπρὸς, εἰπέ τὴν ἀλήθειαν καὶ γρήγορα!

— Κυβερνήτα, ἀπεκρίθη ὁ Ὑβὼν, ἐπέστρεφα ἀπὸ τὴν μητέρα μου εἰς τὰς ὀκτὼ παρὰ μερικὰ λεπτὰ καὶ ἔτρεχα μὴ τύχῃ καὶ δὲν προφθάσω τὴν ἀτμάκατον· ἔξαφνα ἀκούω νὰ σφυρίζῃ κοντὰ εἰς τὸ αὐτί μου μίαν σφαῖρα· μετ' ὀλίγον ἔρχεται μίαν ἄλλη καὶ μ' εὐρίσκει εἰς τὸ μέτωπόν. Τὴν ἴδια στιγμὴν βλέπω ἕνα ἄνθρωπον νὰ τρέξῃ τὸν ἐκκνήγησα, καὶ τὸν ἐπρόφθασα τὴν στιγμὴν ποῦ ἐμβαινε εἰς τὸ δάσος· τὸν πιάνω ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ τὸν πετῶ χάμω. Μὴ μὲ σκοτόνῃς, μοῦ λέγει, παραδίδομαι. Σὰν κούτος ποῦ εἶμαι τὸν ἀπόβυσσα καὶ τὸν ἱερατοῦσα μόνον μὲ τὸ ἕνα χεῖρ. Αὐτὸς ὁμοίως ἐβγαλε ἕνα μαχαίρι διὰ νὰ με κτυπήσῃ· ἐγὼ τὸ εἶδα καὶ ἐπροσπάθησα νὰ τοῦ τὸ πᾶρω στραγγουλιώντας τὸ χεῖρ του· μὰ αὐτὸς ποῦ νὰ τ' ἀπολύσῃ! εἶχε δυνατὸ χεῖρ, καὶ ἔπειτα ἐμένα μὲ ἀδυνατίει καὶ τὸ αἷμα ποῦ ὀλοένα ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ κεφάλι μου.

— Ἀσχημα τὴν ἔχομε, εἶπα μὲ τὸν νοῦ μου, τὰ ψωμιά σου ἐτελειώσαν, Ὑβὼν, καθὼς φαίνεται.

Ἀλλ' ἔξαφνα τὸ μαχαίρι ἐκυλίσθη χάμω· χάμω ἐκυλίσθη καὶ ὁ ἔχθρός μου· ὁ Πλοῖαρχος τὸν εἶχε ἀρπάξῃ ἀπὸ τὸν σβέρκα καὶ τὸν ἐκοιμάτιαζε. Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἐγὼ σηκώθηκα ἐπάνω καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας κατῴρθωσα νὰ ἡμερώσω τὸν Πλοῖαρχον καὶ νὰ τὸν πείσω νὰ μὴ τὸν ξεσχήσῃ ὅπως διόλου. Ἐπειτα ἦλθα ἐδῶ διὰ

νὰ ζητήσω βοήθειαν. Ἐξω ἀπ' αὐτὰ τίποτε ἄλλο δὲν ἤξεύρω, κύριε κυβερνήτα.

— Ἀλλὰ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; ἠρώτησεν ὁ κυβερνήτης. Τὸν γνωρίζεις ἢ ὄχι; μὴν ἔχεις καμμιὰ παλαιὰ ἱστορία μὲ κανένα καὶ ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ; Αὐτὸς πρέπει νὰ σὲ μισῇ φοβερὰ διὰ νὰ θέλῃ νὰ σὲ σκοτώσῃ. Καὶ ἔπειτα μὲ αὐτὴν τὴν ἀστροφεγγιὰ ἀπόψε, ποῦ φέγγει σὰν ἡμέρα, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔκαμε λάθος καὶ νὰ σ' ἐξέλαβε δι' ἄλλον ἐσένα καὶ καλὰ ἤθελε νὰ σκοτώσῃ.

— Αὐτὸ λέγω καὶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Ὑβὼν, μὰ πάλι σταῶν τὸ κεφάλι μου καὶ δὲν εὐρίσκω νὰ ἔχη κανεὶς πάθος μαζί μου. Δὲν ξεύρω νὰ ἔχω κανένα ἐχθρόν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἱατρὸς ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ δολοφόνος συνῆλθεν, ἀλλ' ὅτι ὑψίστατο δριμυτάτους πόνους.

Ὁ κυβερνήτης καὶ ὁ Ὑβὼν διηυθύνθησαν πρὸς τὸν τραυματίαν, ὅστις ἔκατο ἐπὶ κλίνης τινὸς, θρηνηδῶς στεναζῶν· τὸ πρόσωπόν του εἶχε ἐστραμμένον πρὸς τὸ προσκεφάλαιον, διότι μόνον πρηνῆς ἠδύνατο νὰ ἐξαπλωθῆ ἡ βράχις του, τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς, καὶ ὁ λαιμὸς ἦσαν κατεσπαραγμένα καὶ ἀπετέλουν μίαν μεγάλην πληγὴν ὑπὸ τὸ φῶς ἐνὸς κηρίου· ὁ Ὑβὼν ἐζήτησε προσεκτικῶς τὸν τραυματίαν, καὶ ἐπὶ τέλους ἀνέκραξε.

— Καλὰ μοῦ ἐφάνη ἐμεῖς ὅτι κάπου εἶδα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ! Εἶνε ὁ Φούρναρης! ὁ ἄλλοτε τραπεζοκόμος τοῦ κυβερνήτου Χερταί εἰς τὴν Ἀθηναίαν!

Ὁ ἀθλιὸς Φούρναρης ἐσεισεν ἀπειλητικῶς τὴν χεῖρά του κατὰ τοῦ Ὑβόνου μὲ ἔκφρασιν ἀσπένδου μίσους. Ὁ Ὑβὼν διηγήθη τότε τί εἶχε συμβῆ. Ὁ Φούρναρης, εἶπε, εἶχε κάμῃ διαφόρους κλοπὰς ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ ἠθέλησε νὰ τὰς βίβῃ ἐπάνω μου· ἀλλ' ἐδικάσθη ἀπὸ τὸ ναυτοδικεῖον καὶ κατεδικάσθη εἰς δεκαετὴ δεσμᾶ. Ὅταν ἤκουσε τὴν κατάδικην του, τὸ ἐνθυμοῦμαι ὡς ἂν εἶνε τώρα, μ' ἐκύτταξε μὲ μῖσος καὶ εἶπε ὅτι θὰ λογαριασθῶμεν μίαν ἡμέραν.

Τώρα ὅλα ἐσαφηνίσθησαν, ὅλα ἐξηγήθησαν, ἐν τούτοις ἐν πρᾶγμα ἔμενον εἰσέτι σκοτεινόν. Πῶς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις ἔπρεπε νὰ εἶνε εἰς τὴν Νέαν Καληδωνίαν, ἦτο ἐκεῖ; Μήπως τῷ εἶχε δοθῆ χάρις;

— Ἡ ἀνάκρισις θὰ ἀποκαλύψῃ τί συνέβη, εἶπεν ὁ κυβερνήτης, ἄς ἐπιστρέψωμεν τώρα εἰς τὸ πλοῖον.

Ὁ Ὑβὼν ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ μείνῃ ἔξω, ἃ δὲ ἱατρὸς τῷ ἐπέτρεψε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἰκίσκον τῆς μητρὸς του, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχιόνου ἐνὸς ναύτου· ὁ Πλοῖαρχος ἐδάδιζε πρὸ αὐτοῦ.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἀπεμακρύνετο ὁ Ὑβὼν, ὁ ἱατρὸς εἶπεν εἰς τὸν κυβερνήτην.

— Πολὺ ρηθῆνὰ τὴν ἐγλύτωσεν ὁ νέος αὐτός.

ολίγον μόνον αν ήθελε παρεκκλίνη ή σφαίρα θα έπιπτε νεκρός χωρίς να βγάλη άχνα, εν ώ αυτό τὸ τραῦμα εἰς ὀκτώ ἡμέρας θά θεραπευθῆ έντελώς.

— Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ὁ σκύλος του τὸν έσωσε ἀπὸ βέβαιον θάνατον.

— Εἶδατε πῶς τὸν κατήντησε τὸν ἄθλιον αὐτόν; Ποτέ μου δέν εἶδα τόσο ἄγριον σκύλον, εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Ὁ Πλοίαρχος ἄγριος; ἀπήντησεν ὁ μετὰ τοῦ κυβερνήτου ἑλλῶν ἀξιωματικός, νομίζω ὅτι δέν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον πλέον ἡμερον ζῶον. Ἄλλὰ τί ήθέλατε νά κάμη; έπρεπε νά ὑπερασπισθῆ τὸν κύριόν του καὶ τὸν ὑπερασπίσθῃ ὅπως ήδύνατο.

Τὴν ἐπαύριον ήλθεν ὁ ἀνακριτής, ὅστις ἀνέκρινε τὸν Ἰβόνα. Ὁ Φούρναρης δέν ήτο εἰς κατάστασιν νά ὀμιλήσῃ, δι' ὃ μετεκομίσθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον πρὶν καταθέσῃ τι.

Μετὰ τινος ἡμέρας, διὰ τοῦ τηλεγράφου, ἑλύθη καὶ ἡ τελευταία ἀπορία, δηλαδή πῶς ὁ Φούρναρης εὑρίσκετο ἐκεῖ εν ώ έπρεπε νά εἶνε εντός τῆς εἰρκτής.

Ὁ Φούρναρης εἶχεν ἀποδράσῃ μετὰ τινος ἄλλου καταδίκου. Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν τὸ ἀτμόπλοιον τοῦ Κράτους ἀπέπλεεν ἐκ Καληθονίας ἐπιστρέφον εἰς Γαλλίαν, ὁ ἄλλος τραπεζοκόμος κατώρθωσε νά κρυφθῆ εἰς τὸ κύτος (ἀμπάρι) ὅπως καὶ ὁ σύντροφός του, διὰ τῆς συννενοχῆς δύο ναυτῶν. Οὔτε ὁ κυβερνήτης, οὔτε ὁ ὑπάρχος, οὔτε ἄλλος ἀξιωματικός τοῦ ἀτμοπλοίου ἐνόησε τίποτε, δι' ὃ οἱ δύο φυγάδες ἀπεβιάσθησαν ἀνενόχλητοι εἰς Βρέστην ἀλλ' ὁ σύντροφος τοῦ Φούρναρη, διὰ νά μὴ λησμονήσῃ τὴν τέχνην του, φαίνεται, ἐπεχείρησεν ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν ταύτην θρασεῖαν κλοπὴν καὶ συνελήφθη ἐκ' αὐτοφύρου. Ὑποβληθεὶς εἰς ἀνάκρισιν ὠμολόγησε τὰ πάντα. Ἡ ἀστυνομία κατεζήτησε δραστηρίως τὸν Φούρναρη, εἰς τὰ περίεξ τῆς Βρέστης.

Ὁ ὑπουργός τῶν ναυτικῶν, μαθὼν τὰ κατὰ τὴν ὁπόθεσιν ταύτην, δυσηρεστήθη πολὺ καὶ ἐπέτιμησε τὸν κυβερνήτην καὶ τὸν ὑπάρχον τοῦ ἀτμοπλοίου ἐκείνου διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ ἀπροσεξίαν τῶν.

Ἐν ᾧ ἡ ἀνάκρισις ἀπεκάλυπτεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἀλήθειαν, ὁ Φούρναρης εὑρίσκετο εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν ἡδυνήθη μόνον νά ὀμιλήσῃ καὶ ἐπεβεβαίωσε ὅσα γνωρίζομεν ἤδη. Ἐν περιλήψει εἶπεν ὅτι, ἰδὼν ὅτι ἀνεκαλύφθη ἔφυγε νύκτα τινα ἐκ Βρέστης, καὶ διήλθεν ὄλην τὴν Γαλλίαν, πεζός ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Φθάσας εἰς Μασσαλίαν, τὴν γενέθλιόν του πόλιν, ήλπιζε νά ἐπιβιασθῆ ὡς ναυτῆς ἐπὶ ἐμπορικοῦ τινος πλοίου. Ἄλλ' οὔδεις τὸν ἐδέχετο καὶ τότε περιήλθεν εἰς ἑλσεινήν κατάστασιν περιφερόμενος ρακένδυτος καὶ ἄστεγος καὶ πεινῶν. Ἐπὶ τέλους τὸν ἐδέχθη ὁ πλοίαρχος μικροῦ ἀτμοπλοίου ἐκτελοῦντος ταξείδια μετὰξὺ Μασσαλίας καὶ τῆς νήσου Ἰέρης ἀλλ' ἐκεῖ ήλθεν εἰς λόγους μετὰ αὐτὸν καὶ οὗτος τὸν ἐγκατέλειπεν ἐπὶ τῆς νήσου

χωρὶς λεπτὸν εἰς τὸ θυλάκιόν του. Κατὰ τύχην τότε συνήντησε τὸν Πλοίαρχον, τὸν ὅποιον ἐγνώριζε πολὺ καλά, καὶ ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, μαθὼν δὲ ὅτι ὁ Ἰωσήκης ήτο εὐτυχῆς, ὅτι ὄλοι τὸν ἐξετίμων καὶ τὸν ήγάπων, ἔγινεν ἔξω φρενῶν ἀπὸ φθόνον καὶ μίσος καὶ ἀπεράσισε νά τὸν σκοτώσῃ. Τὸν εἶχε παραμονεύσῃ πολλὰς ἡμέρας, ἀλλ' ἀνωφελώς τὴν νύκτα δ' ἐκείνην ἐπὶ τέλους εὔρε: τὴν εὐκαιρίαν νά ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του.

Ὀλίγας ὥρας πρὶν ἐκπνεῦσῃ ὁ Φούρναρης παρεκάλεσε μετὰ φωνὴν ἀσθενῆ νά μηνύσουν εἰς τὸν Ἰωσήκην νά ἔλθῃ νά τὸν ἴδῃ.

Ὁ ψυχομαχῶν ἰδὼν παρὰ τὴν κλίνην του τὸν Ἰβόνα, ἀνέλαβε πρὸς στιγμὴν δυνάμεις καὶ ἔθλιψε τὰς χεῖράς του ὁ Ἰωσήκης εἰς ἄκρον συγκεκινημένους ἐνηγκαλίσθη τὸν θνήσκοντα καὶ τὸν ἐφιλησε.

— Εὐχαριστῶ, ἐφιθύρισε ὁ Φούρναρης, εἶμαι εὐχαριστημένος τώρα τὴν ἄποθάνω ἡσυχος. Ἰωσήκη, εἶπε μετὰ τινος στιγμῆς ὁ ἀγωνιῶν, εἶπε εἰς τὸν σκύλο σου πῶς ἔκαμε καλά ὅταν εἴμενα ἀνθρώποι πρέπει νά λείπουν καὶ ὅταν ἐσένα νά ζοῦν!..

Μετὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Φούρναρη ἡ στήμη τοῦ Πλοίαρχου ἠῤῥησεν ἀκόμη περισσότερο. Ὡς εἶδομεν ἤδη ὁ Πλοίαρχος εἶχε καταντήσῃ παροιμιώδης, ναῦται δὲ καὶ ἀξιωματικοὶ διηγούντο μετὰ ἐκπληξίν καὶ θαυμασμῶν τὰ κατορθώματά του τὰ ὅποια, διεδίδαντο ἀπὸ πλοῖον εἰς πλοῖον ὅταν δὲ τις εἰς ἀπομακροῦς λιμένα ἤρχιζε νά διηγῆται περὶ αὐτοῦ, μόνον τὸ ὄνομα Πλοίαρχος ἀν' ἐπρόφωρεν οἱ ἄλλοι ἐσιώπων καὶ ἠκροῦντο μετὰ προσοχὴν!..

Μετὰ ἓν ἔτος ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέστρεψεν εἰς Βρέστην καὶ ἀφωπλίσθη, τὸ δὲ πλήρωμά του διεσκορπίσθη εἰς ἄλλα πολεμικὰ σκάφη.

Αἱ παρατηρήσεις τὰς ὁποίας οἱ δύο κυβερνήται τῆς ἀτμοβάριδος εἶχον γράψῃ εἰς τὸ βιβλίον ποιήτης τοῦ Ἰωσήκη ἦσαν εὐνοϊκάταται καὶ ἐξαιρετικά. «Ἀντίληψις ζωηρά, γνώσεις ἀσυγκρίτως περισσότεραι ἀπὸ τὰς τῶν ἄλλων κελευστῶν, διαγωγὴ ἀφογός.» Ὑπέβαλον δὲ πρότασιν νά προβιασθῆ εἰς κελευστήν. Ἄλλὰ τὸ πρᾶγμα δέν ήτο εὐκόλον.

Ὁ ναύαρχος Λαζονσέρ ἔγραψεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὠμίλησε καὶ ὁ ἴδιος τὸν διευθυντὴν τοῦ προσωπικοῦ, ἀλλ' οἱ ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῷ ἀπήντησαν λίαν φιλοφρόνως ὅτι ὁ προστατευόμενός του ήτο μόλις πρὸ ἑνὸς ἔτους ὑπακλειυστῆς καὶ ὅτι πλὴν τούτου ήτο καὶ πολὺ νέος ἀκόμη.

Ὁ κ. Λεστούρης εὑρίσκετο ἐκ' ἀδελφῶν πλησίον τῆς οἰκογενείας του μετὰ τόσο ἀποχωρισμὸν ήτο εὐτυχῆς ζῶν πλησίον τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του εἶχεν ἀποκτήσῃ καὶ δεῦτερον τέκνον ἀρσενικόν, ὕγιές καὶ ρωμαλέον τοῦτο ὀνομάσθη ἡτο ἡ Ἄννα.

Νύκτα τινα, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ οἰκογένεια τοῦ κ. Λεστούρη ἔμελλε νά κατακλιθῆ, ἠκούσθη δυνα-

τὸς κωδωνισμός. Ὁ διανομὸς τοῦ τηλεγράφου ἐκόμισεν ἐν τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνηγγέλλετο εἰς τὸν κ. Λεστούρην ὅτι διαρίσθη κυβερνήτης τοῦ Ἄστερος.

Ὁ διορισμὸς οὗτος ήτο οἰονεὶ προβιασμός, ήτο τιμὴ μεγάλη εἰς τὸν κ. Λεστούρην ἐνεποίησεν ὁμως λύπην καὶ ὄχι χαρὰν εἰς αὐτόν διότι ὁ κ. Λεστούρης ήλπιζεν ὅτι θά μείνῃ μακρὸν χρόνον μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἐν μέσῳ τῶν προσφιλῶν του ὄντων.

Ἄλλ' ἀληθῶς ἀπερίγραπτος ήτο ἡ λύπη τῆς συζύγου τοῦ κ. Ἰωάννου.

— Ὡ, δέν ἐβαρύνθη, Ἰωάννη μου, αὐτὸν τὸν αἰώνιον ἀποχωρισμὸν; Ἐγὼ ἀπέκαμα πλέον. Δέν ἔχω τὴν δυνάμιν νά ἐπαναλάβω πάλιν τὴν βασιανισμένην ἐκείνην ζωὴν. Νά περιμένα δύο ἔτη ἔπειτα νά σε ἴδῃ ὀλίγον κ' ἔπειτα νά φύγῃς πάλιν! Ὡ, εἶνε σκληρὸν αὐτό, πολὺ σκληρόν!

— Γυναίκα, εἶπεν ὁ κ. Λεστούρης, μετὰ σιγανὴν καὶ γλυκεῖαν φωνὴν πρέπει! ὅταν ὀμιλῆ ἡ φωνὴ τοῦ καθήκοντος ὅλα τὰ ἄλλα πρέπει νά σιωποῦν. Εἶνε δυνατόν σὺ νά θέλῃς νά μὴ πράξω τὸ καθή-

κόν μου, σὺ ήτις τόσο με ἀγαπᾷς, σὺ ἡ ἀνατραφεῖσα με τὰς ιδέας τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος; Καλὰ λοιπόν, ἀφ' οὗ τὸ θέλεις, εἶπε μετὰ πικρίας, θά δώσω τὴν παραίτησίν μου, καὶ θά φυτεύωμεν τὸ λάχανα τοῦ λοιποῦ, παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν νά μᾶς τὰ κάμη μεγάλα καὶ φουντωμένα!

Τὸ ὄρολόγιον εἶχε σημάνη τὴν δευτέραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἀλλ' ἡ σύζυγος τοῦ κ. Λεστούρη δέν εἶχε κατακλιθῆ ἀκόμη κρατοῦσα τὴν πυρέσσουσαν κεφαλήν της μετὰξὺ τῶν χειρῶν της ἐσυλλογιζέτο.

— Πόσον καλὸς εἶνε ὁ Ἰωάννης! ἔλεγε. Ἄν τυχόν παύσῃ νά μ' ἀγαπᾷ! Ὡ, αὐτὸ θά εἶνε χειρότερον ἀπὸ ἐκατὸ ἀποχωρισμὸς!..

Πολλὴν ὥραν ἔμεινε ἀκόμη βυθισμένη εἰς διαλογισμούς!..

— Ὅχι, εἶπε, τοιαύτην θυσίαν δέν θά τὴν δεχθῶ θά ὑποφέρω ἀλλ' ὁ σύζυγός μου θά κάμη τὸ καθήκόν του θά παρακαλέσω τὸν Θεὸν νά μοῦ δώσῃ θάρρος. Ὡ, καί! πρῶτα τὸ καθήκον καὶ ἔπειτα ὅλα τὰλλα.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΑΙΜΙΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ
κατὰ παράκλησιν τοῦ Γαλλοῦ
τῆς Κας DE NANTUIL

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ

ΗΤΟ ἑσπέρα τὰ παιδία εἶχον τελειώσῃ τὴν μελέτην καὶ ἐκλείσαν τὰ βιβλία των, ἡ μήτηρ ἀφῆκεν ἐπ' ὀλίγον τὸ πλεξιμόν της διὰ ν' ἀναπαυθῶν τὰ ἐπιμεληθᾶκυλλά της, τὰ δὲ παιδία τὴν περιεκύκλωσαν καὶ τὴν παρεκάλεσαν νά τοῖς διηγηθῆ μίαν ἱστορίαν.

χωμεν καὶ καλὸν ἐρώτημα, ἔγραψες τὴν ἐκθεσίν σου, ἔχεις τελειώσῃ ὄλας σου τὰς ἐργασίας;

— Ὡ, βέβαια, εἶπεν ὁ Παντελής ἐρώτησε τὴν Σμαράγδα ποῦ με ἀκούσε ὄλα τὰ μαθήματά μου καὶ τὰ ζευρῶ νεράκι.

— Καλὰ λοιπόν, καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος ήλθε διὰ μαθήματα θά σᾶς διηγηθῶ τί ἔπαθεν ὁ θεῖος Μανώλης ὅταν ήτο εἰς τὸ σχολαρχεῖον ὅπως σὺ τώρα, κύρ Παντελάκη.

Τὰ παιδία προσήλωσαν ὄλην τὴν προσοχὴν των εἰς τὴν διήγησιν τῆς μήτρὸς των.

«Οἱ δύο ἀδελφοὶ μας ἦσαν ὄπως διόλου διαφορετικὰ παιδία ἐνῶ ὁ Σταῦρος ήτο ἐπιμελέστατος καὶ ὁ ἀριστος μαθητῆς τοῦ σχολείου, ὁ Μανώλης τούναντιόν δέν ἀγαποῦσε διόλου τὰ γράμματα, ήτο ἱκανός νά μὴ ἀνοίξῃ βιβλίον, ἀν δέν τὸν ἀναγκαζάμεν ἡμεῖς, καὶ πολλὰκις, ὅταν τὸν ἐπιάναμεν καὶ τὸν ἐκαθίζαμεν εἰς τὸ τραπέζι του, ἐγλυστροῦσε μέσα ἀπὸ τὰ χεῖρα μας ὡσάν χέλι. Καλλίτερα ἀπὸ ὄλους ὄμως τὰ εἶχε μαζί του ἡ ἀδελφὴ μου Μαρία, ἡ θεῖα σᾶς ἡ ὁποία τὸν ἐπίανε μετὰ τὸ καλὸ καὶ τὸν ἐκάνε νά μελετᾷ, καὶ ἐδιάβαζε μαζί του τὰ μαθήματά του καὶ ἔγραφε μαζί του τὰ

Μητέρα, πές μου κάτι διὰ τὴν θεῖα τὴν Μαρία ἢ διὰ τὸν ἑαυτὸ σου ὅταν ἦσουν ἀκόμη μικρὸ κορίτσι.

— Μητέρα, κάτι διὰ τὸ θεῖο Μανώλη πές μας, εἶπεν ὁ μικρὸς Παντελής; ναί, ναί, πές μας τίποτε νόστιμο διὰ τὸν θεῖο τὸν Μανώλη.

— Διὰ τὸν θεῖον σᾶς ἠμπορῶ πολλὰ νά σᾶς διηγηθῶ, ἀπήντησεν ἡ μήτηρ, ἀλλὰ νά ἔ-

γραφίματά του, διὰ νὰ τὸν παρακινή νὰ μελετᾷ καὶ νὰ μανθάνη.

« Ἐνα βράδυ, ἤλθαν ἀργὰ τὰ παιδιὰ εἰς τὸ σπῆτι καὶ ἐφαίνοντο κατευχαριστημένα.

«— Ἦλθεν ἕνα ἵπποδρόμιον, ἐφώναζεν ὁ Μανώλης καθὼς ἐμβῆκεν, εἶνε ἐκεῖ πού ἦτο καὶ ἕνα ἄλλο μιά φορά κοντὰ ἔς τοὺς Στύλους. Εἶδαμε καὶ δυὸ ἄλογα πού ἐτρεχαν παρῆκει ἐλευθέρᾳ καὶ μᾶς ἄφησαν νὰ πᾶμε κοντὰ κοντὰ. Τὸ ἕνα τὸ λέγουν Ἀστραπή, καὶ ἂν κἀνὴ ὅσα γράφουν εἰς τὰ προγράμματα πού ἔχουν κολλημένα ἔς τοὺς τοίχους, εἶνε πολὺ πολὺ ἐξυπνο ἄλογο. Ἄχ! πῶς ἤθελα νὰ μᾶς ἐδίδο ὁ πατέρας τὴν ἀδειαν νὰ πᾶμε! αὐριο μετὰ τὸ μεσημέρι θὰ εἶνε ἡ πρώτη παράστασις καὶ θὰ πᾶνε ὅλα τὰ παιδιὰ.

« Πόσον ἐχάρη ὁ Μανώλης ὅταν τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ τραπέζι ὁ πατέρας ἐβγάλε τὸ χρηματοφυλάκιόν του καὶ ἔδωκε καὶ εἰς τοὺς τέσσαρες μᾶς, τὰ δυὸ ἀγῶρια καὶ τὰ δυὸ κορίτσια, ἀπὸ ἕνα ἀσημένιο πενηνταράκι, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ὁ καθεὶς ὅ,τι θέλῃ.

«— Ἐρχεσαι εἰς τὸ ἵπποδρόμιον; ἠρώτησεν ἀμέσως ὁ Μανώλης τὸν Σταῦρον σιγὰ, σιγὰ. Ἐγὼ θὰ ὑπάγω· σήμερον εἶνε ἡ πρώτη παράστασις καὶ θὰ εἶνε ὠραία.

«— Ὅχι, εἶπεν ὁ Σταῦρος, εἰς τὰς τρεῖς δὲν ἤμπορᾷ ἔχω νὰ μελετήσω.

«— Νὰ μελετήσης! ὦχ! ἀδελφέ καὶ σύ! μελετᾷς ἀργότερα ὅπως θὰ κάμω κ' ἐγώ, τώρα δὲν ἔχω διόλου ὄρεξι διὰ μελέτην, καὶ ἀμέσως ἐπῆρε τὸ καπέλλον του καὶ ἐφυγε. Ἡ Μαρία ἐτρεξε κατόπιν του νὰ τὸν συμβουλεύσῃ νὰ μελετήσῃ πρώτα, διότι αὐριον ἐξημέρωνε Δευτέρα καὶ ἕως ἐκείνην τὴν ὥραν δὲν εἶχε κάμῃ ἀκόμη τίποτε, ἀλλ' ἐπέστρεψε μετ' ὀλίγον λυπημένη διότι ὁ προκομμένος ὁ Μανώλης δὲν ἐπαίρει ἀπὸ λόγια.

« Ὁ Μανώλης ἐτρεξε ἀμέσως εἰς τοὺς Στύλους ἐπῆρε ἕν εἰσιτήριο, ἐπῆγε καὶ ἐκάθησεν ἐμπρὸς ἐμπρὸς διὰ νὰ βλέπῃ καλά, καὶ ἐπερίμενε μὲ ἀνυπομονησίαν πότε νὰ μαζευθῇ τὸ πλῆθος διὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ παράστασις. Σιγὰ σιγὰ ἐγένετο τὸ θέατρον καὶ ἤρχισε τὸ θέαμα. Εἰς φίλος τοῦ πατρὸς μᾶς, πού ἐπῆγε μὲ τὸν υἱόν του εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, μᾶς διηγείτο ἀργότερα πόσον ἐπρόσεχεν ὁ Μανώλης εἰς τὸ θέαμα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον τότε πρώτῃν φοράν

ἐβλεπε εἰς τὴν ζωὴν του. Τὸ ἐνδιαφέρον του ὅμως ἐφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον ὅτε παρουσιάσθη ἡ Ἀστραπή τὴν ὅποιαν ἐγνώριζεν ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἡμέραν, καὶ τὴν ὅποιαν εἶχε ταγίσῃ μὲ τὸ χέρι του. Φυσικὰ ἡ Ἀστραπή τοῦ ἤρεσε περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλογα καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐχειροκρότει μὲ ὅλην τὴν καρδίαν του· μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν ἐχειροκρότησε πρὸ πάντων ὅταν εὗρε τὸ μανδύλιον τὸ ὅποιον εἶχε κρύψῃ ὁ διευθυντὴς τοῦ ἵπποδρομίου, ἡ ἐκτύπησε μὲ τὸ πόδι της τὸσας φορές ὅσων ἐτῶν ἦτο, ἡ προσεποιήθη τὴν νεκράν.

«— Τώρα, Ἀστραπή, κάμε εἰς τὸ σεβαστὸν κοινὸν μίαν ὑπόκλησιν! εἶπεν ὁ διευθυντὴς τοῦ ἵπποδρομίου. Ἡ Ἀστραπή ὑπήκουσε παρῆθος, ἐγύρισε ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐχαίρετα μὲ τὴν κεφαλὴν της.

«— Τοὺς γνωρίζεις ὅλους ὅσοι εἶνε ἐδῶ; εἶπεν ὁ κύριός της εἰς τὴν Ἀστραπήν, γνωρίζεις τοὺς κυρίους, τὰς κυρίας, καὶ τὰ παιδιὰ; δεῖξέ μου λοιπὸν ποῖος εἶνε ὁ καλλίτερος φίλος σου.

« Τὸ ἄλογο ἐπλησίασεν εἰς τὸν κύριόν του καὶ ἀκούμβησε τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸν ὦμον αὐτοῦ.

«— Τώρα δεῖξε μᾶς καὶ τὸ πλεῖον τεμπέλικον παιδί, ἀπ' ὅλα ὅσα εἶνε ἐδῶ!

« Ἡ Ἀστραπή ἔκαμε ἕνα γύρον, ἔξαφνα ἐπάθη, ἐκύτταξε τὸν Μανώλη μᾶς, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἐπλησίασε πρὸς αὐτόν. Ὁ Μανώλης ἦτο ὡς νὰ ἐκάθητο ἐπάνω εἰς ἀναμμένα κάρβουνα. Ἄλλ' ἡ Ἀστραπή, ἐπλησίασεν εἰς τὸ κάθισμά του, τὸν ἐδείξε μὲ τὸ δεξιὸν ἐμπρόσθιον πόδι της καὶ ἐχρεμέτισεν ὡς νὰ ἤθελε νὰ εἴπῃ: Αὐτὸς εἶνε!

« Ὅλοι ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον ἐγέλων, τὰ παιδιὰ ἐχειροκρότουσαν θορυβωδῶς.

«— Ποῖος εἶνε; ποῖος εἶνε; ἐρωτοῦσαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη.

«— Ὁ Μανώλης! ἀπαντοῦσαν ἀπὸ στόμα εἰς στόμα.

« Ὁ δυστυχὴς Μανώλης ἐγένετο κόκκινος σὰν παπαροῦνα ὅτε εἶδε τὸσας ζευγάρια μάτια προσηλωμένα ἐπάνω του· ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν του ἐσκέπασε τὸ πρόσωπόν του μὲ τὸ μανδύλιον του, ἐπήδησεν ἀπὸ τὴν θέσιν του, διέσχισε τὸ πλῆθος καὶ ἐβγήκε ἐξω. Δὲν ἤθελε πλέον τίποτε νὰ ἰδῇ, τίποτε νὰ ἀκούσῃ νὰ

φύγῃ μόνον ἤθελε, νὰ φύγῃ μακριὰ ἀπὸ τὰ τὸσα μάτια πού τὸν ἐκύτταζαν, μακριὰ ἀπὸ τὰ τὸσα δάκτυλα πού τὸν ἐδειχναν.

« Καὶ τὸ χειρότερον ἀπ' ὅλα ἦτο ὅτι ἡ συνείδησις του τοῦ ἔλεγεν ὅτι τὸ ἄλογον εἶχεν εἶπῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὡς τὸσο, νὰ πού ἐμάντευεν ἡ Ἀστραπή, καὶ εἰζευρεν, ὅτι αὐτὸς δὲν ἀγαποῦσε τὰ γράμματα, καὶ ὅτι ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν εἶχε πιάσῃ ἀκόμη βιβλίον!...

« Εἶχεν ἔλθῃ ἡ ὥρα ὅπου ἡμεῖς τὰ παιδιὰ ἐτρώγαμεν τὸ δειλινόν ὁ Μανώλης, ὁ ὁποῖος ἤρχετο πάντοτε πρῶτος, καὶ ἐδιάλεγε τῆς πλειὸ μεγάλης φέτες τοῦ ψωμιοῦ, δὲν εἶχε φανῆ, καὶ τότε ἐπρωτοσυλλογίσθηκα ὅτι δὲν τὸν ζαναεῖδα ἀπὸ τὴν στιγμὴν πού ἀνεχώρησε τὸσον χαρούμενος; διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἵπποδρόμιον.

« Γρήγορα ἀνέβηκα εἰς τὸ πατωμα ὅπου ἦτο τὸ δωμάτιον τοῦ Σταῦρου καὶ τοῦ Μανώλη. Ἡ θύρα ἦτο μισανοιγμένη καὶ ἤκουσα τὸν Μανώλη νὰ κλαίῃ καὶ ν' ἀναφυλλᾷ ἐνῶ ἡ Μαρία μὲ γλυκεῖα φωνὴ τὸν ἐσυμβούλευε, τὸν ἐπαρηγοροῦσε. Δὲν μὲ εἶχαν ἐννοήσῃ καὶ χωρὶς νὰ θέλω ἔμεινα ἐκεῖ καὶ ἄκουα.

«— Πές μου τα ὅλα, πές μου τα ὅλα, παιδί μου, εἶπεν ἀπὸ μέσα μὲ παρακλητικὴν φωνὴν ἡ Μαρία.

« Καὶ τότε ὁ Μανώλης πνιγόμενος ἀπὸ τὰ δάκρυα διηγῆθη τί συνέβη εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, καὶ εἰς τὸ τέλος εἶπεν ὅτι ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν του δὲν τολμᾷ πλέον νὰ ἐβγῇ εἰς τοὺς δρόμους νὰ τὸν ἰδοῦν οἱ ἀνθρώποι!

«— Καίμενε Μανώλη, τί εἶν' αὐτὰ πού λέγεις; αὐτοὶ τὸ ζέχασαν κ' ὅλα· δεῖξε τοὺς σὺ πῶς εἶσαι ἐπιμελής, γίνε ὁ πρῶτος τῆς τάξεώς σου καὶ τότε πλεῖα δὲν θὰ μποροῦν νὰ πιστεύουν τί τοὺς εἶπε ἕνα ἄλογο, ἕνα ζῦο ἐκεῖ πέρα! Πρέπει ὅμως νὰ ἀρχίσουμε μὲ τὴν καρδιά μᾶς τὴν δουλειά, διὰ νὰ μὲν εὐχαριστημένος ὁ διδάσκαλος.

« Καὶ ἐνῶ ὠμλοῦσε καὶ τὸν ἐπαρηγοροῦσε καὶ τὸν ἐσυμβούλευεν ἡ Μαρία ἐζητοῦσε τὰ βιβλία τοῦ μικροῦ ἀδελφοῦ μᾶς, τὰ ἤνοιξε καὶ ἤρχισε νὰ μελετᾷ μᾶζι του.

«— Πιστεύεις πῶς εἰμπορᾷ νὰ μάθω; ἠρώτησεν ὁ Μανώλης μὲ ἀμφιβολίαν.

«— Τί λόγος εἶν' αὐτός; κ' ἐρωτᾷς, παιδί μου, σὺ πού εἶσαι τόσο ἐξυπνο!

«— Καὶ δὲ θὰ τὸ πῆς κανενός, οὔτε τῆς Σοφίας, οὔτε τοῦ Σταῦρου, οὔτε τοῦ πατέρα, γιατί ἀπὸ τώρα θέλω νὰ εἶμαι ἐπιμελής.

«— Δὲν θὰ εἰπῶ λέξι εἰς κανένα! εἶπεν ἡ Μαρία.

«— Σιγὰ σιγὰ κατέβηκα τὴ σκάλα καὶ ἔβαλα ὅλα τὰ δυνατὰ μου νὰ μὴ καταλάβουν ὅτι ἤκουσα τί εἶπε ὁ Μανώλης εἰς τὴν Μαρία.

« Τὸ βράδυ, μετὰ τὸ δειπνόν ὁ πατέρας εἶδε τὰ γραψίματά μᾶς, ὅπως συνείθιζε κάθε βράδυ, καὶ ἐπῆνεσε τὸν Μανώλη, πού τὰ εἶχε γράψῃ ὅλα τὸσον ὠραία. Αὐτὸς καθὼς ἤκουσε τοὺς ἐπαίνους τοῦ πατέρα ἐτρέξεν εἰς τὴν Μαρία καὶ ἄκουσα πού τῆς ἔλεγε σιγὰ, σιγὰ:

«— Τώρα δὲν μὲ νοιάζει καθόλου τί ἰδέα ἔχει γιὰ μένα ἡ Ἀστραπή ὁ πατέρας ζεύρει νὰ κρίνῃ καλλίτερα ἀπὸ τ' ἄλογο ἂν εἶμαι τεμπέλης ἢ ὄχι, δὲν εἶν' ἔτσι Μαρία;

« Μ' ἐπιανε συγκίνησις ὅταν ἐβλεπα πόσον ἐκοπίαζε ἡ καίμενη ἡ Μαρία μᾶς διὰ νὰ κάμῃ τὸν Μανώλη νὰ μάθῃ ὅσα ἔπρεπε νὰ ἤξυρῃ, διὰ νὰ διορθώσῃ τὰς ἐλλείψεις του, νὰ γίνῃ ὁ πρῶτος μαθητῆς τῆς τάξεώς του. Ποτέ της δὲν ἐξεστόμισε τὸ μυστικὸν τοῦ Μανώλη, οὐδὲ εἰς ἐμένα δὲν τὸ εἶπε· καὶ τί θαρρεῖτε ὅτι τὸ ἔκαμε τὸ πενηνταράκι πού μᾶς εἶχε δώσῃ ὁ πατέρας, διὰ ν' ἀγοράσωμε ὅ,τι θέλομεν; Τὸ ἔμαθα τυχαίως. Τὸ κακοαναθρεμμένον παιδί τοῦ γείτονος πού ἦτο εἰς τὸ θέατρον, ἐφώναζε εἰς τὸν δρόμον τὸν Μανώλη μᾶς: «τεμπέλη! τεμπέλη!» ἡ Μαρία λοιπὸν τοῦ ἔδωκε τὸ πενηνταράκι της ἀφ' οὗ τῆς ὑπεσχέθη ὅτι δὲν θὰ φωνάζῃ πλέον ἔτσι τὸν ἀδελφόν μᾶς.

« Ἀλλὰ καὶ οἱ κόποι τῆς Μαρίας δὲν ἐπῆγαν εἰς τὰ χαμένα ὁ Μανώλης ἐγένετο ἐπιμελής, ἐγένετο καλός, καὶ ἔδειξε πολλὰς φορές τὴν ἀγάπην του εἰς τὴν καλὴν του ἀδελφή!»

« Καλλιόπῃ μου! εἶπεν ἡ μήτηρ τελειώσασα τὴν διήγησίν της, θέλεις καὶ σὺ νὰ εἶσαι τόσο καλὴ ἀδελφοῦλα ἔς τ' ἀδελφία σου ὅσο ἦτο ἡ θεία σου Μαρία εἰς τὸ Μανώλη μᾶς;

Ἡ Καλλιόπῃ, ὠραῖον δωδεκαετὴς κοράσιον, ἐπλησίασεν εἰς τὴν μητέρα της, καὶ ἀφ' οὗ ἐφίλησεν αὐτήν, ἐφιθύρισε:

— Ναί, μητέρα!

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΠΑΣΤΕΡ

[Συνέχεια και τέλος. Ίδε σελ. 152]

ΑΤΑΣΤΡΕΠΤΙΚΗ επιδημία έπεσεν εις τους μεταξοσκώληκας όλης τής μεσημβρινής Ευρώπης το 1865. Η γαλλική κυβέρνηση ειπρότεινεν εις τον Παστέρ να μεταβή επί τόπου, διά ν' ανακαλύψη τήν αίτιαν και τó φάρμακον τής ασθeneίας. Η εργασία αυτή άπήτησε πολύν χρόνον. Ο μέγας σοφός διήλθε πέντε δλόκληρα έτη μέσα εις έν βομβυκοτροφείο, δηλαδή εις έν κατάστημα όπου έτρέφοντο μεταξοσκώληκας. Εμελέτησεν, ειργάσθη, έκοπίασε και ίδού τι απέδειξεν. Αίτια τής ασθeneίας ήσαν κάτι μικρά ζωύφια, τά όποια μαζί με τήν τροφήν εισήρχοντο εις τó σωμα των βομβύκων (μεταξοσκώληκων) και από τά όποια ήσα γεμάτα τά αποχωρήματά των. Ένας δέ και μόνος ασθeneής βόμβυξ ήμπορούσε να δηλητηριάση έν δλόκληρον δωματίον.

Άφού εύρεθη ή αίτια, ή θεραπεία τής νόσου ήτο πλέον εύκολος. Οι βομβυκοτρόφοι έπρεπε να διατηρούν άκραν καθαριότητα και να καταστρέφουν όλους τους ασθeneεις σκώληκας και τον σπόρον των, προσέτι δέ να τρέφουν τους βόμβυκας όχι όλους μαζί, αλλά εις χωριστά δωμάτια, ώστε αν προσβληθούν οι σκώληκες του ένός δωματίου, να σωθούν τουλάχιστον οι άλλοι.

Έκτοτε ή ασθeneία των βομβύκων εξαφανίσθη από τήν Γαλλίαν, τήν Ιταλίαν και τήν Αυστριαν. Και εις τήν Ελλάδα δέ τώρα σπανίως παρουσιάζεται επιδημία εις τους βόμβυκας, διότι ή κυβέρνηση φροντίζει να φέρη σπόρον από τήν Γαλλίαν, ό όποιος ετοιμάζεται κατά τήν μέθοδον του Παστέρ και δέν έχει φόβον από τήν καταστρεπτικήν επιδημίαν. Η ανακαλύψις αυτή του Παστέρ, μολονότι τόσον απλή, εινε όμως σπουδαιότατη. Χάρις εις αυτήν εκατομμύρια δραχμών σώζονται κατ' έτος και οι πτωχοί άνθρωποι, οι όποιοι άποζοούν από τήν μεταξοσκώληκοτροφιαν, δέν κινδου-

νεουν πλέον να χάσουν εις μίαν ήμέραν τον μόνον πόρον τής ζωής των.

Άλλά οι κόποι, τους όποιους ο Παστέρ κατέβαλε διά να φθάση εις τó λαμπρόν αυτό αποτέλεσμα, ήσαν τόσον μεγάλοι, ώστε ήσθένησεν επικινδύνως. Έπαθεν από παραλύσειν και επί έξ εβδομάδας εύρισκετο μεταξύ ζωής και θανάτου. Επί τέλους έσώθη· αλλά τό άριστέρον πόδι και τό άριστερόν χέρι έμειναν παράλυτα. Άδύνατος ακόμη και μη ήμπορών να κινηθή επέστρεψεν εις τήν μεσημβρινήν Γαλλίαν, όπου εξαπλωμένος επάνω εις μίαν πολτρόναν έφερεν εις πέρας τά πειράματά του, με τά όποια έβεβαίωσεν όριστικώς τήν ανακαλύψιν του. Εινε να μη θαυμάση κανεις τοιούτον άνδρα; Να εινε διαρκώς άφωσιωμένος εις τó καλόν τής ανθρωπότητας και να θυσιάζη υπέρ αυτής και αυτήν τήν υγιαν του, και τήν ζωήν του ακόμη!

Μετά τήν ανακαλύψιν του αυτήν, ο Παστέρ δέν έσταμάτησεν. Έξηκολούθησεν. Έπεδόθη εις τήν μελέτην των ασθeneιών των χρησιμωτέρων εις τον άνθρωπον ζώων, των ζώων τά όποια ονομάζονται κατοικίδια, διότι συνοικούν μαζί μας: δηλαδή των όρνιθων, των χοίρων, των προβάτων, των βωδίων.

Τό σύστημά του ήτο πάντοτε τό ίδιον. Προσεπάθει να εύρη αν ή ασθeneία προήρχετο από μικρόβιον και να καταστρέψη αυτό. Αι ασθeneίαι, αι όποια γεννώνται από μικρόβια, ομοιάζουν με τά άγκάθια και τής κοουκίδος. Άμα κατορθώσής να καταστρέψής όλους τους σπόρους, δέν ξαναβγαίνουν.

Η σπουδαιότερα ανακαλύψις, τήν όποιαν έκαμεν εις τας ασθeneίας των ζώων, εινε ή ανακαλύψις του μικροβίου του άνθρακος, τής θανατηφόρου αυτής ασθeneίας, ή όποια φονεύει τά ζώα, όχι σπανίως δέ και τους ανθρώπους.

Έως ότου ο Παστέρ κάμη τήν ανακαλύψιν του, όταν έν βώδι ή έν πρόβατον άπέθνησκεν από άνθρακα, ένομίζετο ότι άρκουσε κανεις να θάψη τó πτώμα του εις ένα λάκκον και δέν είχε τίποτε να φοβηθή πλέον. Πλάνη! Τό μικρόβιον του άνθρακος ήμπορεί να ζήση χρόνια μέσα

εις τήν γήν. Μίαν ήμέραν τά σκουλήκιά φθάνουν έως τó πτώμα, καταπίνουν κάμποσα μικρόβια και τά φέρουν εις τήν επιφάνειαν τής γής. Έρχεται τώρα ένα κοπάδι να βοσκήση έν βώδι, έν άρνι έχουν λιγάκι σκασμένα τά χείλη ή τήν γλώσσαν, τό μικρόβιον έμβαίνει από αυτήν τήν μικράν σχισμάδα εις τó αίμα και τό ζών εινε χαμένος.

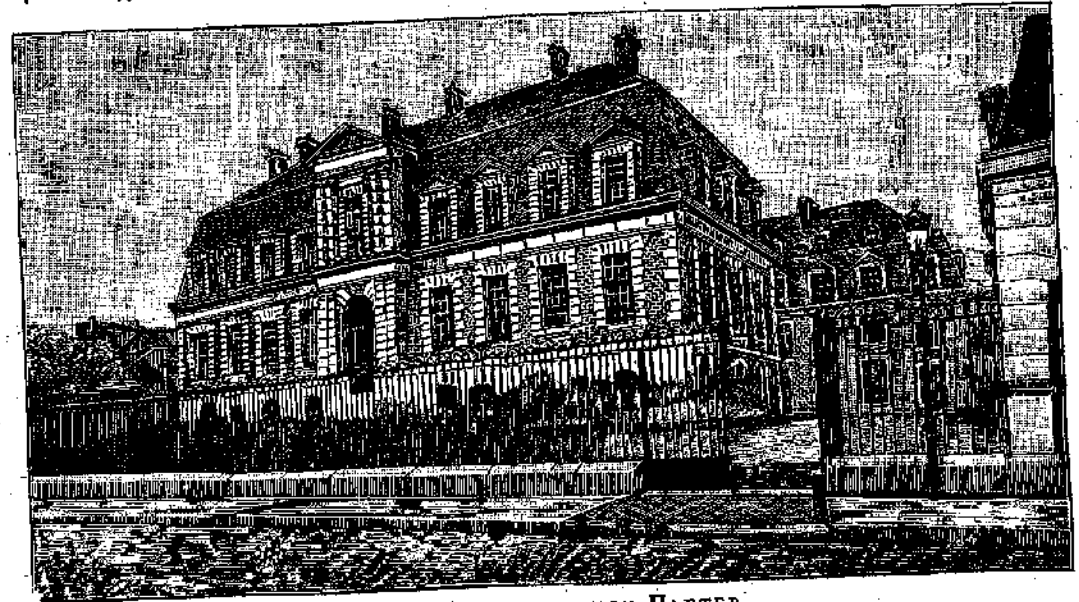
Ητο λοιπόν ανάγκη κάθε ζών, τό όποιον άπέθνησκεν από άνθρακα, να καίεται.

Καλά... Μα προτού ο Παστέρ κάμη τήν ανακαλύψιν του τόσα ζώα είχαν άποθάνη από άνθρακα, είχαν ταφή, τά μικρόβια δέ τά δ-

γράμμα τά εισήγε κανεις εις τó αίμα του ζώου, τό ζών αυτά έμβολιάζετο.

Η άγροτική εταιρία μίας πόλεως, τής Μελύν, έπρόσφερε εις τον Παστέρ δέκα βώδια και πενήκοντα πρόβατα διά να κάμη τά πειράματά του. Ο Παστέρ έμβολίασε τριάκοντα έξ αυτών με έμβόλιον, τό όποιον είχε ετοιμάσει. Μετά δέκα ήμέρας ένοφθάλμισεν (αυτός εινε ο επιστημονικός όρος του έμβολιάσματος) εις τά έμβολιασμένα και τά άνεμβολιαστα ζώα αίμα παρμένο από ζώα πάσχοντα έξ άνθρακος.

Τό αποτέλεσμα υπήρξε θαυμάσιον, όχι διά

ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΤΟΥ ΠΑΣΤΕΡ

ποια ήσαν αποκάτω από τήν γήν δέν ήμπορούσαν να καούν.

Τότε ο Παστέρ έδειξεν όλην του τήν μεγαλοφυαν. Είπεν εις τους κτηνοτρόφους:

— Θα έμβολιάσω τά ποιμνία σας κατά του άνθρακος, όπως έμβολιάζομεν τά παιδια σας, διά να μη βγάσουν τήν εύλογίαν.

Και έκαμεν όπως είπεν. Έπήρε μικρόβια του άνθρακος από τó σωμα ζώου, τό όποιον είχε άποθάνη έξ αυτής τής ασθeneίας, τά εξέθηκεν εις τον ήλιον και εις τó φώς και εξήσθηνε τήν δυνάμιν των. Τά εξαδυνατισμένα δέ αυτά μικρόβια όχι μόνον δέν ήμπορούσαν πλέον να φονεύσουν τό ζών, άλλ' εάν με έν

τά καύμένα τά ζώα, αλλά διότι άπεδείκνυε τήν δύναμιν του έμβολίου. Όλα τά άνεμβολιαστα άπέθαναν, από τά τριάκοντα δ' έμβολιασμένα δέν ήσθένησε καν ούτε έν.

Τό θαυμάσιον αυτό πείραμα έντός όλίγου έγινε γνωστόν εις όλον τον κόσμον. Μετ' όλίγον καιρόν εις τó Λονδίνον έτυχε να συνέλθη διεθνής ιατρικόν συνέδριον, ή ανακαλύψις δέ του Παστέρ άνηγγέλθη εις τά μέλη αυτού επισήμως. Τρεις χιλιάδες ιατροί, κήκοντες εις όλα τά πολιτισμένα έθνη του κόσμου, όταν ήκουσαν τήν έκθεσιν, έσηκώθησαν όλοι όρθιοι και επί πολλά λεπτά τής ώρας έχειροκρότου τον μεγαλοφία Γάλλον. Εις μόνος εύρίθη ν' άντείπη: ο

Γερμανός ιατρός Κώχ, ὁ ὁποῖος τώρα καὶ αὐτὸς ἐργάζεται εἰς τὰ μικρόβια καὶ ἀπέκτησεν εἰς τὴν ἐπιστήμην ὄνομα μέγαλον — ὄχι ὅμως τόσον μέγαλον ὅσον ὁ Παστέρ. — Δὲν πιστεύω εἰς τὸν ἐμβολιασμόν, εἶπεν ὁ Κώχ. *Τόσον ὠραῖον πρᾶγμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶνε ἀληθινόν.*

Ὅταν ὁ Παστέρ ἔμαθεν αὐτὴν τὴν φράσιν τοῦ Γερμανοῦ ἱατροῦ, ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ἱατροὺς τοῦ Βερολίνου νὰ στείλουν ἓνα μαθητὴν τῶν, διὰ νὰ κάμῃ ἐνώπιόν του τὰ πειράματα τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Οἱ Γερμανοὶ ἐδέχθησαν καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ὁμολογήσουν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀληθές. Ὁ Κώχ τὸ ὁμολόγησε καὶ αὐτός, ἀλλ' ἐκήρυξεν ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Παστέρ δὲν ἔχει καμμίαν πρακτικὴν χρησιμότητα.

Ἄλλ' ἐπλανᾶτο καὶ πάλιν. Ὁ Παστέρ καὶ οἱ μαθηταὶ του κατασκευάζουν κατ' ἔπος χιλιάδας φιαλῶν ἐμβολίου τοῦ ἀνθρακός, τὸ ὁποῖον στέλλουν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Μόνον δὲ εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ θνησιμότης τῶν βωδίων καὶ τῶν προβάτων, ἡ προερχομένη ἀπὸ τὸν ἀνθρακὰ, ὀλιγόστευσε τόσον, ὥστε ὑπολογίζεται ὅτι ἀπ' αὐτὸ κερδίζει δέκα πέντε ἕως εἰκοσι ἑκατομμύρια κάθε χρόνον — μόνῃ ἡ Γαλλία! Φαντασθῆτε τί κερδίζει ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος μαζί, κατορθῶνων νὰ προφυλάττῃ με τὸν ἐμβολιασμόν τὰ ζῶα του ἀπὸ τὴν θανατηφόρον ἀσθένειαν.

Σοφὸς Ἄγγλος, ὁ Οὐξλεῦ, εἶπε μίαν φράσιν ἀπὸ τὴν ἔδραν τοῦ Πανεπιστημίου ὅπου διδάσκει: «Ὅταν οἱ Γερμανοὶ ἐνίκησαν τοὺς Γάλλους, τοὺς ἐζήτησαν ὡς πολεμικὴν ἀποζημιώσιν πέντε χιλιακατομμύρια. Ἄλλ' αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ Παστέρ εἶνε ἱκαναὶ νὰ καλύψουν ὅλον αὐτὸ τὸ ποσό».

Δηλαδή ὡς νὰ ἔλεγε ὁ Οὐξλεῦ:

— Βέβαια οἱ Γάλλοι ἠσθάνθησαν τὰ πέντε χιλιακατομμύρια, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωσαν εἰς τοὺς Γερμανοὺς καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἤξεύρω πόσα ἀμάξια μετέφεραν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἄλλ' ὅταν ἔχουν ἄνδρας ὡς τὸν Παστέρ, δὲν πρέπει νὰ τοὺς μέλῃ. Τότε νὰ φοβῶνται ὅταν ἔχουν ἀφθονὰ χρήματα εἰς τὰ ταμεία των — ἀλλὰ τοὺς λείβουν οἱ μεγάλοι ἄνδρες των.

Αὐτὸ δ' ἐφαρμόζεται εἰς κάθε ἔθνος — ἀπὸ τὴν μεγάλην Γαλλίαν ἕως εἰς τὴν μικρὰν Ἑλλάδα. Τὸν πλοῦτόν της ἀποτελοῦν πρῶτον οἱ

ἐξοχοὶ ἄνδρες της καὶ ἔπειτα τὰ χρήματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν καμμίαν ἀξίαν.

Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ εἶνε μέρος μόνον τῶν εὐεργεσιῶν, τὰς ὁποίας ἡ ἀνθρωπότης χρεωστῆ εἰς τὸν Παστέρ.

Ἄμα ἤρχισε τὰς μελέτας του ἐπὶ τῶν μικροβίων, ὁ Παστέρ παρατήρησεν ὅτι τὸ κρασί, ὁ ζῦθος, τὸ ξύδι, τὸσαι ἄλλαι οὐσίαι χαλοῦν, διότι ἀρρωστοῦν καὶ ἀρρωστοῦν ἀπὸ αὐτὴν ἢ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἀρρώστιαν, διότι αὐτὸ ἢ ἐκείνη τὸ μικρόβιον ἐμβήκεν εἰς τὴν φιάλην, ἐντὸς τῆς ὁποίας εὐρίσκονται. Ἐν λεπτότατον μόριον ἀρκεῖ δι' αὐτὸ — ἂν τὸ λεπτότατον αὐτὸ μόριον εἶνε μικρόβιον.

Ὁ Παστέρ λοιπὸν ἐσκέφθη ἀμέσως: ὅταν ἐν μικρόβιον ἐμβῇ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ ζῴου θ' ἀρρωστήσουν ἀμέσως.

Ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ὑπόθεσις του εἶνε ἀληθής διὰ τὰ ζῶα, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἀσθενειῶν.

Πρὸ εἰκοσι καὶ πλέον ἐτῶν, μέγας Ἄγγλος χειρουργός, ὁ Λίστερ, ἀνεκάλυψεν ἓν εἶδος ἐπιδέσεως τῶν πληγῶν, τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει τὰ μικρόβια τοῦ ἀέρος νὰ πέσουν ἐπάνω εἰς τὸ τραῦμα καὶ ἂν πέσουν δὲ φοβοῦν, ἐνῶ ἄλλοτε ἐπέφεραν τὴν σήψιν καὶ ὁ τραυματίας ἀπέθνησκεν.

Σήμερον ἔμπορουν νὰ κόψουν ἐνὸς τὸ πόδι — καὶ ὁμολογῶ ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε πάντοτε πολὺ δυσάρεστον — χωρὶς νὰ πάθῃ οὔτε πυρετόν. Ἡ θνησιμότης δὲ μετὰ τὰς ἐγχειρήσεις εἶνε τώρα ἑκατὸν φορές μικροτέρα ἀπὸ προηγήτερα.

Ἄλλ' ὁ Λίστερ ἐντίμως ἀνεγνώρισεν ὅτι ἂν ὁ Παστέρ δὲν εἶχεν ἀνακάλυψῃ τὴν ὑπαρξίν τῶν μικροβίων, ἀδύνατον θὰ ἦτο καὶ εἰς αὐτὸν νὰ ἐπινοήσῃ τὴν θαυματοῦργον ἐπίδεσιν τῶν τραυμάτων.

Οἱ ἱατροὶ ὅλου τοῦ κόσμου ἄλλως τε ἠκολούθησαν τὰ ἴχνη τοῦ Παστέρ καὶ κάθε τόσον ἀνακαλύπτεται τὸ μικρόβιον καὶ μίᾳ ἀσθενείας. Καὶ ὅταν τὸ μικρόβιον ἀνακαλυφθῇ, ἔμποροῦμεν, ἂν ὄχι νὰ τὸ καταστρέψωμεν, τοῦλάχιστον νὰ τὸ ἀποφύγωμεν. Τὰ περισσότερα δὲ μικρόβια ἀποφεύγει τις μετὰ τὴν καθαριότητα.

Δυστυχῶς δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶνε κανεὶς αὐτός μόνος καθαρός, πρέπει νὰ εἶνε καθαροὶ καὶ οἱ

γείτονές του καὶ οἱ γείτονες τῶν γειτόνων του δηλ. ὅλη ἡ πόλις εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖ. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο εἶνε δύσκολον ἢ ἀδύνατον, διὰ τοῦτο ἔχομεν ἀκόμη τόσας ἀσθενείας, τὸν τύφον, τὴν χολέραν π. χ. κτλ., τῶν ὁποίων γνωρίζομεν τὸ μικρόβιον, ἀλλὰ δὲν ἔμποροῦμεν νὰ τὸ ἀποφύγωμεν, διότι μᾶς ἐρχεται πρὸς ἐπίσκεψιν ἀπὸ τὸν γείτονα μας, ἢ ἀπὸ τὸν δρόμον!

Τὸ ἐμβολιασμοῦ τῆς λύσσης εἶνε ἡ γνωστότερα ἀνακάλυψις τοῦ Παστέρ, τὸ ὁποῖον εἶνε φυσικόν, ὅταν συλλαγισθῇ κανεὶς τί φρικτὴ ἀσθένεια εἶνε ἡ λύσσα καὶ τί ὀδυνηρὸν θάνατον λαμβάνουν ὅσοι τύχῃ νὰ πάθουν ἐξ αὐτῆς!

Ἄλλὰ κυρίως εὐγνωμοσύνην τοῦ ὀφειλομένου διὰ τὰς ἄλλας του ἀνακαλύψεις. Μετὰ τὸν ἐμβολιασμόν τῆς λύσσης σώζονται κατ' ἔτος ἑκατὸν ἢ διακόσιοι ἀνθρώποι ἀπὸ τὸν θάνατον, ἐνῶ χάριν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν μικροβίων σώζονται χιλιάδες καὶ χιλιάδες ὑπάρξεων. Ἐὰν ἔμπορούσε κανεὶς νὰ μαζεύσῃ ὅλους τοὺς ἀρρώστους, τοὺς ὁποῖους οἱ ἱατροὶ δὲν κατάρθωναν νὰ θεραπεύσων, προτοῦ ὁ Παστέρ κάμῃ τὰς ἀνακαλύψεις του, καὶ τοὺς ἀρρώστους οἱ ὁποῖοι ἐσώθησαν χάρις εἰς αὐτάς, θὰ ἔκαμνεν ἓνα μέγαλον στρατόν. Ἐὰν δὲ ἔμπορούσε νὰ μαζεύσῃ καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν ἀρρώστησαν καθόλου, χάρις εἰς τὰς προόδους τῆς ὑγιεινῆς, θὰ ἔκαμνεν στρατόν πολὺ μεγαλείτερον.

Ἐπάρχουν ἀκόμη ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι ἀμφιβάλλουν διὰ τὴν θεραπείαν τῆς λύσσης — ἰδίως εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἄλλὰ καὶ ὁ Κώχ ἀμφέβαλλε διὰ τὸν ἐμβολιασμόν τοῦ ἀνθρακός, καὶ ἠναγκάσθη ἔπειτα νὰ τὸ ὁμολογήσῃ. Ἐπίζομεν ὅτι τὸ αὐτὸ θὰ γίνῃ καὶ διὰ τὴν λύσσαν πρὶν παρέλθῃ πολὺς καιρὸς.

Ἐκ τριῶν χιλιάδων λυσσοδῆκτων οἱ ὁποῖοι ἕως τώρα ἐθεραπεύθησαν ἀπὸ τὸν Παστέρ, ἀπέθανον μόνον τριάκοντα, δηλαδή εἰς εἰς τοὺς 100 μόνον. Ἄλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τριάκοντα πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν πολλοὺς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τραύματα πολὺ βαθέα, τοὺς ὁποῖους εἶχαν δαγκάσῃ λυσσοσάμενοι λύκοι, ἦσαν μέθυσοι ἢ ἤλθαν ἔπειτα ἀπὸ πολὺν καιρὸν, ἀφοῦ τοὺς ἐδάγκασε τὸ λυσσοσάμενον ζῶον, εἰς τὸν Παστέρ. Ἄν ἀφαιρέσωμεν ὅλους αὐτούς, πολὺ ὀλίγοι λυσσοδῆκτοι, ἀπὸ τοὺς ὑποβλήθητάς εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ Παστέρ, ἀπέθανον. Ἰδίως ἀπὸ

ὅσους ἐστάλησαν εἰς Παρισίους ἐξ Ἑλλάδος — καὶ θὰ ἐστάλησαν ἕως τώρα 50 καὶ πλέον — ὅλοι εὐτυχῶς ἐσώθησαν. Δι' ἡμᾶς τοῦλάχιστον τοὺς Ἑλληνας λοιπὸν, καὶ ἡ ἀνακάλυψις αὐτῆ τοῦ Παστέρ εἶνε ἀδιαφιλονίκητος ἀλήθεια.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ τόσον λαμπρὰ εὐρέθησαν, ὥστε οἱ θαυμασταὶ τοῦ μεγάλου ἀνδρός ἐστειλαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου χρήματα καὶ ἐκτίσθη τὸ μέγα Ἰνστιτούτον Παστέρ, τὸ ὁποῖον βλέπετε ἀπὸ τὴν εἰκόνα τί ὠραῖον κτίριον εἶνε. Εἰς τὸ λαμπρὸν αὐτὸ μέγαρον ὄχι μόνον θεραπεύονται οἱ λυσσοδῆκτοι, ἀλλὰ καὶ μελετῶνται ἀπὸ τὸν Παστέρ καὶ τοὺς μαθητάς του ὅλαί αἱ ἀσθένειαι, αἱ ὁποῖαι γεννῶνται ἀπὸ μικρόβια.

Ἐως τώρα ἐσυνάχθησαν δύο ἑκατομμύρια ἑξακόσια χιλιάδες φράγκα καὶ τὸ κτίριον δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη. Περιττὸν νὰ προσθέσω ὅτι ὁ Παστέρ δὲν ἐδέχθη ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα οὔτε λεπτόν διὰ τὸν ἑαυτόν του. Ἀπειναντίας ἐχάρισεν εἰς τὸ Ἰνστιτούτον του, ὅτι κερδίζει ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ ἐμβολίου τοῦ ἀνθρακός.

Τὸ Ἰνστιτούτον τοῦ Παστέρ ἐκτίσθη εἰς ἓν μοναχικὸν μέρος τῶν Παρισίων, ὅπου πρὸ τριῶν ἐτῶν ἀκόμη ἐφύτρωναν ρεπάνια καὶ ἄλλα χορταρικά. Εἶνε μέγαλον ευρύχωρον οἰκοδόμημα, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶνε κτισμένα μικρὰ σπιτάκια καὶ σταῦλα.

Εἰς τὴν πρόσφιιν τοῦ κτιρίου ἐν χάλκινον σύμπλεγμα παριστάνει παιδί δεκατεσσάρων ἐτῶν, τὸ ὁποῖον ὀρμᾷ ἐναντίον ἐνὸς λυσσοσάμενου σκύλου, τὸν πιάνει ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦ λαμποῦ καὶ τοῦ δένει τὸ στόμα μετὰ τὸ σχοινί τοῦ μαστιγίου του. Τὸ ζῶον προσπαθεῖ νὰ διαφύγῃ, ἀλλὰ βλέπει κανεὶς ὅτι τοῦ εἶνε πλέον ἀδύνατον.

Τὸ σύμπλεγμα αὐτὸ παριστᾷ ἡρωϊκὴν πρᾶξιν, ἡ ὁποία πραγματικῶς ἔγεινεν. Ὁ ἦρως εἶνε ἓν τσοπανόπουλον ἀπὸ τὰ Ἰώσηγα, ὀνομάζεται δὲ Ζουπίλλ. Ὁ μικρὸς αὐτὸς ποιμὴν διὰ νὰ σώσῃ πολλὰ παιδάκια ἀπὸ ἓνα λυσσοσάμενον σκύλον, ὁ ὁποῖος ὄρμησεν ἐναντίον των, ἐστάθη ἐμπρὸς του καὶ κατεδαγκώθη ἀπ' αὐτὸν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους κατεδάμασε τὸ ζῶον καὶ τὸ ἔσυρεν εἰς διάστημα ἑκατὸν πενήντα βημάτων διὰ νὰ τὸ πιῆξῃ εἰς ἓν τέμα, ὅπου εὐρίσκετο ἐκεῖ κοντά. Εὐτυχῶς τὸ γενναῖον αὐτὸ παιδί εἶνε εἰς ἀπὸ τοὺς πρῶτους λυσσο-

δήτους, τους οποίους έμβολίασε και έσωσε ο Παστέρ.

Τò Ίνστιτούτον έγκαινίσθη τήν 14 Νοεμβρίου 1888, επί παρουσία πολλών έπιστήμων προσώπων και σοφών, οι όποιοι είχαν μεταβή εις Παρισίους από όλα τὰ μέρη του κόσμου. Ο πρόεδρος τής Δημοκρατίας εκάθητο εις τήν τιμητικήν θέσιν, είχε δε δεξιά του τον Παστέρ, δοτις, εκλαιεν ως μικρόν παιδί από τήν χαράν του, όταν ήκουε ν' αριθμούν έμπρός του πόσον αί ιδίκαί του και των μαθητών του αί ανακαλύψεις εύηργέτησαν τήν ανθρωπότητα. Αλλά και όλοι όσοι παρευρίσκοντο εις τήν λαμπράν αύτήν έορτήν δέν ήμπορούσαν νά κρατήσουν τὰ δάκρυα.

Η ημέρα τής 14 Νοεμβρίου 1888 θά μείνη ένδοχος εις τους μέλλοντας αιώνας, διότι είνε ημέρα κατά τήν όποίαν έπιστήμως άνεκηρύχθη ή θρίαμβος τής νέας Ιατρικής έπιστήμης.

Η νέα Ιατρική Ιατρεία τας άσθενείας, τας όποιας ή παλαιά δέν ήμπορούσε νά Ιατρεύση. Αλλά κάμνει και κάτι άλλο μυριάκις καλλι-

τερον : έμποδίζει τας άσθενείας νά γεννώνται. Αφού προσθέσω ότι και ή έλληνική κυβέρνησις, μιμουμένη τò παράδειγμα των άλλων κυβερνήσεων, απέστειλεν εις τον Παστέρ τον Μεγαλόσταυρον του Σωτήρος — θά τελειώσω με έν ανέκδοτον.

Πρό όλίγων έτών ο Παστέρ έπήγε νά περάση τò καλοκαίρι εις τήν ήσυχον και άνθισμένην Ιταλικήν πόλιν Βορδιγέραν. Ο δήμαρχος, τò δημοτικόν συμβούλιον, όλος ή λαός τής μικράς πόλεως, τον ύπεδέχθησαν « μετά βαίων και κλάδων ».

Ο Παστέρ, ή όποιος δέν έπερίμενε τέτοιαν ύποδοχήν, ήτο πολύ συγκινημένος, έγύρισε δε προς τον δήμαρχον και του είπεν :

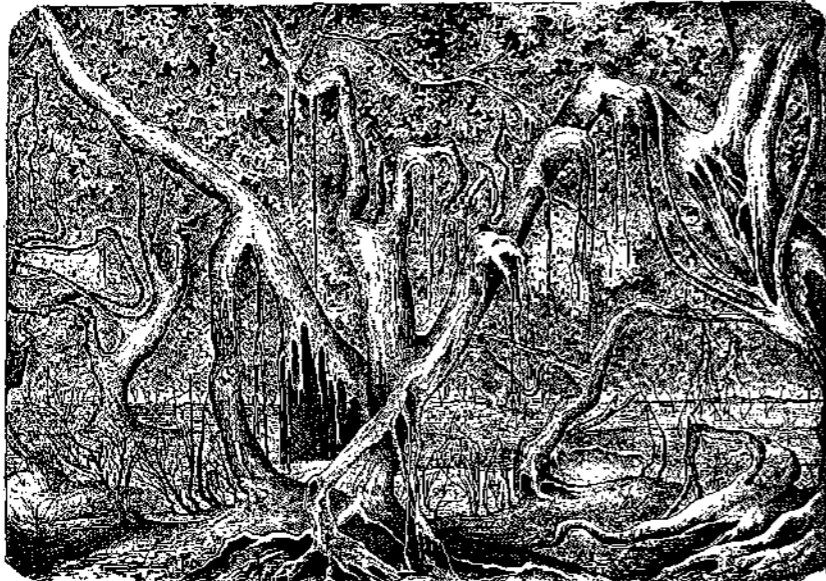
—Με ύπεδέχθητε σήμεως νά ήμουν κανείς ήγεμών !

—Μά δέν είσθε ήγεμών τής έπιστήμης ; απήντησε με έτοιμότητα ή δήμαρχος.

Ηγεμών τής έπιστήμης !

Τί ωραίος, τί άληθινός λόγος !

ΔΗΜ. ΚΑΚΑΜΑΝΟΣ

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Περιστόν νομίζω νά σας έρωτήσω τί παριστά ή εικών αύτη, διότι είνε φανερόν ότι παριστά δάσος τής Αφρικής. Θά σας παρακαλέσω μόνον νά παρατηρήσετε προσεκτικά τήν εικών και νά μου ειπήτε, αν διακρίνετε μέσα εις αύτην τίποτε ζώα νά σχηματίζονται. Εγώ διακρίνω έξ τοιαύτα : θά σας είπω τὰ όνυματά των εις τήν αλληλογραφίαν ένός εκ των προσεχών φυλλαδίων, άλλ' έως τότε είμαι βεβαία ότι οι περισσότεροι θά τὰ διακρίνετε μόνοι σας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ζ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΗΣ
(Ηρωική Πάρτα)

Βραβευθείς εις τόν έπιστόν πρώτον διαγωνισμόν τής «Αικαλόστας» προς εύρεσιν των λόγων των κυριακικών ήσχητων.

ΑΙΝΕΙΤΕ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ

Αρμόσατε ψαλτήριον
Αί γενεαί του κόσμου,
Τόν Πλάστην μου και Κύριον
Ευλόγει, τὰ έντός μου.

Αύτός, Θεός τής χάριτος,
Ανθρώπων εύφροσύνη,
Αθέατος και άρρητος
Τò σύμπαν διευθίνει.

Θυσίαν έτοιμάσατε
Λιβάνου ήδυσμού,
Και τόν Θεόν δοξάσατε,
Τόν ποιήτην του κόσμου.

Μ' εύωδη άνθη θάλλοντα
Αύτός τήν γήν στοαίξει
Και μ' άστρα λάμπην βάλλοντα
Τόν ουρανόν φωτίζει.

Δικαιοσύνης ήλιε
Ο λάμπων άπ' αίώνος,
Ποικίλαι γλώσσαι χίλια
Σε άνυμνούν συγχρόνως.

Τήν παντοδυναμίαν σου
Πάν στόμα εκθειάζει
Τήν άμετρον σοφίαν σου
Ο νοῦς εγκωμιάζει.

Πηγή, άφθόνως φέρουσα
Κρουνοῦς ζωής και δρόσου,
Η κτίσις ψάλλει χαιρούσα
Τò μέγα έλεός σου.

ΑΔ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ

Ο ΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Μία συμβουλή του Σωκράτους.

Ο μέγας φιλόσοφος Σωκράτης, ο οποίος ζήσεν τον πέμπτον αιώνα πρὸ Χριστοῦ (470—400) καὶ τοῦ ὁποίου τὴν δόξαν οὐδὲν ἠλίττωσεν ὁ χρόνος, συνήτησε μίαν ἡμέραν καθ' ὅδον σπάταλον τινα συμπολιτην του, ὅστις ἤρχισε νὰ παραπονῆται, ὅτι ὀλιγόστευσεν ἡ περιουσία του τόσον πολὺ ὥστε δὲν τῷ ἦρκει νὰ συντηρηται.

— Δανείσου λοιπὸν χρήματα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σου, μετριάζων τὰς δαπάνας σὰς, ἀπήντησεν ὁ Σωκράτης.

Πολύτιμος καρπός.

Ἀπὸ τίνος τοῦς σοφοῦς τῆς Εὐρώπης ἀπασχολεῖ ἡ σπουδὴ τοῦ καρποῦ δένδρου τινὸς φρομένου εἰς τὰς δυτικὰς χώρας τῆς Ἀφρικῆς, ὁ ὁποῖος ἔχει πολυτίμους ιδιότητας: τὸ κάρυον τοῦ Κόλα—αὐτὸ εἶνε τὸ ὄνομα τοῦ πολυτίμου τούτου καρποῦ—καταπαύει τὴν πείναν, κόπτει τὴν δίψαν καὶ ἀποδιώκει τὴν κούρασιν.

Δύο γάλλοι ἀξιωματικοὶ κατάρθωσαν νὰ ἀναβῶν εἰς ὕψους 2302 μέτρων, ὁδοιοποῦντες ἀδικήτως δώδεκα ὥρας χωρὶς νὰ φάγουν καὶ χωρὶς νὰ πίνουν τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον ὀλίγους κόκκους κόνεως τοῦ καρύου τοῦ Κόλα. Καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀξιωματικοὶ ἔκαμαν ὁδοπορίαν δέκα ἕξ ὥραν, ἀντὶ πάσης τροφῆς καταπίνοντες ὀλίγην κόνιν τοῦ καρποῦ τούτου καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοπορίας των οὐδὲ τὴν παραμικρὰν κούρασιν ἠσθάνθησαν.

Δροσιά μὲ μίαν σταγόνα νεροῦ.

Σεῦρετε ποῖον μέρος τοῦ ὠτός ὀνομάζεται γράφος; Ἡ μικρὰ ἐκείνη μοχλὴ ἢ ὁποία εἶνε ἀντικρὺ εἰς τὴν κώγλην καὶ ἢ ὁποία χωρίζει τὸ οὖς ἀπὸ τὸ πρόσωπον. Καὶ τώρα ποῦ ξεύρετε τὸν τράγον τοῦ ὠτός, ἀκούσατε πῶς εἰμπορεῖτε νὰ δροσισθῆτε μὲ μίαν σταγόνα νεροῦ, ὅταν ὁ καύσων εἶνε ἀνυπόφορος. Βρέγετε δι' αὐτῆς τὸν τράγον τοῦ ὠτός, καὶ θὰ αἰσθανθῆτε εὐχάριστον συναίσθημα δροσῆς, ἂν μάλιστα ἀερισθῆτε ὀλίγον διὰ τοῦ ριπιδίου. Τοῦτο συμβαίνει διότι τὸ εἰς τὸ πλῆρες ἀγγεῖον μέρος ἐκεῖνο τοῦ ὠτός κυκλοφοροῦν ἅμα εἶνε εὐαίσθητον εἰς τὴν ψύξιν ἢ ὁποία ἀναπτύσσεται ἐκ τῆς ἐξατμίσεως τοῦ ὕδατος.

Καλὸν μάθημα εἰς φλόωρον.

Εἰς φλόωρος ἐκούραζε διὰ τῆς πολυλογίας καὶ μυρολογίας του κάποιον νοήμονα ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἐλάμβανε καμμίαν ἀπάντησιν.

— Μήπως σὰς ἐνοχλῶ, κύριε, καὶ σὰς ἐμποδίζω ἀπὸ τῆς ἐργασίας σας; ἐρωτᾷ ἐπὶ τέλους ὁ ὄχληρός.

— Καθόλου δὲν μ' ἐνοχλεῖτε, ἀπαντᾷ τὸ θυμὰ του εἰμπορεῖτε νὰ ἐξακολουθήσετε, διότι διόλου δὲν προσέχω εἰς τοὺς λόγους σας.

Ἀνναμιστικὴ μαντεία.

Εἰς τὸ Ἀνάμ, αὐτοκρατορίαν τῆς ἀνατολικοασημυρηνῆς Ἀσίας, ἅμα τὰ παιδία συμπληρώσωσι τὸ

πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν γονέων των εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ ἀνοι-τοῦ, ἦτοι τῶν παιγνιδίων. Παρουσιάζουν δηλαδὴ εἰς τὸ παιδίον ἕνα δίσκον γεμάτον ἀπὸ διάφορα πράγματα: βιβλία, ζαχαρωτά, κούκλας, νομίσματα κλπ. Τὸ νήπιον παίρνει ὅ,τι τοῦ ἀρέσει περισσότερο καὶ οἱ γονεῖς προβλέπουν τὸ μέλλον τοῦ τέκνου των ἀναλόγως τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ὁποῖον ἐκλέγει: Ἐπῆρε τὸ βιβλίον; σημεῖον ὅτι θὰ γίνῃ σοφός· ἐπῆρε τὰ ζαχαρωτά; σημεῖον ὀλοφάνερρον ὅτι θὰ γίνῃ λαίμαργος· ἐπῆρε τὰ νομίσματα; ἔ, τότε πλέον ποῖος εἰμπορεῖ νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν θὰ γίνῃ φυλάργυρος! Καὶ οὕτω καθεστῆς.

Ἐκαστος εἰς ὁ ἐκλήθη.

Ὁ ῥάπτης τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἐρρίκου Δ' (1589—1610) ἐτόκωσα μικρὸν βιβλίον περιέχον τὰς σκέψεις του περὶ τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν, κατ' αὐτόν, ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Κυβέρνησις ἂν ἤθελε τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος. Καὶ τὴσιν μεγάλῃν ἰδέαν εἶχε περὶ τοῦ βιβλίου του ὥστε ἔλαβε καὶ τὸ θάρρος νὰ τὸ ὑποβάλῃ εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ Ἐρρίκος Δ' τὸ ἐπῆρε γελῶν καὶ, ἀφοῦ ἀνέγνωσεν ὀλίγας σελίδας παρόντος καὶ τοῦ ῥάπτου, εἶπε πρὸς τὸν θαλαμηπόλον του:

— Πήγαινε νὰ φωνάξῃς τὸν πρωθυπουργόν μου νὰ ἔλθῃ νὰ μοῦ πάρῃ μέτρο διὰ μίαν φορσῖα: διὰ τὴν πολιτικὴν ἃς μὴ τὸν μέλῃ πλέον, εἶπέ του, ἐφρόντισε ὁ ῥάπτης μου.

Ἀνωφελῆς προφύλαξις.

Μία γραῖα πολὺ φυλάργυρος παρεπονεῖται ἀκαταπαίστως ὅτι ἡ μικρὰ τῆς ὑπέρτερια τῆς ἐκλεπτε τὴν ζάχαριν, καὶ ἐπενόησε τὸ ἐξῆς μέσον διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς κλοπῆς.

Κάθε βράδυ ἔπιανε μίαν μυῖαν καὶ τὴν ἐκλείε μέσα εἰς τὴν ζαχαροθήκην. Τὸ πρῶτ' ἅμα ἐκτυπνοῦσε ἔτρεχε εἰς τὴν ζαχαροθήκην τῆς καὶ ἂν ἦτο ἀκόμη μέσα ἢ μυῖα ἔλεγε: « Καλὰ, αὐτὴ τῆ φορὰ δὲν μ' ἐκλεψε. »

Ἀλλὰ, ἕνα πρῶτ', φαντασθῆτε τὴν ἐκπλήξιν τῆς ἅμα ἐξεσκέπασε τὴν ζαχαροθήκην καὶ εἶδε νὰ πετᾷ ἀπὸ μέσα ὄχι μία, ὄχι δύο, ἀλλὰ τρεῖς, τέσσαρες, δέκα μυῖαι διὰ μίας. Ἡ πονηρὰ ὑπέρτερια εἶχε μυρισθῆ τὸ στρατήγημά τῆς καὶ τῆς ἔπαιξε αὐτὸ τὸ ἀστεῖον παιγνίδι.

Τέχνασμα χωρικοῦ.

Εἰς τὸ Ἀμαρούσιον ὑπάρχει ναὸς τῆς Παναγίας καὶ κατ' ἕτος τελεῖται ἑορτὴ εἰς τὴν ὁποίαν συρρέουσι πολλοὶ ἔκ των πέριξ χωριῶν καὶ περισσότεροι ἐξ Ἀθηνῶν.

Πρὸ τινων ἐτῶν εἰς χωρικός, ἐπωφελοῦμενος τῆς συρροῆς τόσοσιν πλήθους, ἐσκέφθη νὰ κερδίσῃ ὀλίγα χρήματα χωρὶς πολλὸν κόπον. Ἐστάθη λοιπὸν ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ σταύλου του καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Ὅρρρρίστε, κύριοι καὶ κυρίες, εἰς τὸ ἀξιοπεριεργὸν θέαμα! θὰ ἰδῆτε κατὶ ποῦ δὲν τὸ εἶδατε ποτὲ σας ὡς

τώρα: Ἐνα ἄλογο ποῦ ἔχει τὴν οὐρά του 'ς τὴ θέσι τοῦ κεφαλοῦ. Ὅρρρρίστε! μία δεκάρα ὁ ἄνθρωπος! μόνον μία δεκάρα!

Ὅλοι εἶνε περιεργοὶ νὰ ἴδουν καὶ ἐμβαίνουν σωρηδὸν εἰς τὸν σταύλον ἀλλὰ τί βλέπουν; ... Ἐνα ἴππον τοῦ ὁποῖου ἡ οὐρά εἶνε δεμένη εἰς τὴν φάτνην!

Τὰ γλυκύτερα πορτοκάλια.

Ὁ λόγος ἦτο περὶ πορτοκαλλίων. Ὁ Μαρίνα ἐπαινοῦσε τὰ πορτοκάλια τοῦ Πόρου. Ἡ Ἀνδρέας ἔλεγε ὅτι τρελλοῖται διὰ τὰ πορτοκάλια τῶν Καλαμῶν εἶνε τόσον γλυκά! καὶ ἔχουν τόσον λεπτὴν γεῦσιν!...

— Ἐγὼ, λέγει ἡ Ἐλλη, τὸ ὠραιότερον πορτοκάλι ποῦ ἔφαγα εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν ξεύρω ἀπὸ ποῦ ἦτο, ἀλλ' ἦτο ἐκεῖνο ποῦ μοῦ ἔδωσε ἡ μητέρα μίαν ἡμέραν, ἀφοῦ ἐδιάβασα καλὰ ὅλα μου τὰ μαθήματα, καὶ τὸ ἐμοίρασα μαζί με τὸν Κωστάκη μας.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῷ σχολεῖν:

Ὁ διδάσκαλος συλλαμβάνει τὸν μαθητὴν ἀτακτοῦντα καὶ πλησιάζει θυμωμένος νὰ τὸν τιμωρήσῃ. Ἀρπάξον δὲ αὐτὸν ἀπὸ τὸ αὐτίον τοῦ λέγει:

— Πὰ τί με τὴν τώρα; σοῦ ἀξίζει ἢ δὲν σοῦ ἀξίζει νὰ σοῦ τὸ ξεριζώσω αὐτὸ τὸ αὐτί; Σὺ τί θα ἔκαμες ἂν ἦσο 'ς τὴ θέσι μου;

— Θὰ εἶδα τόπο 'ς τὴν ὁργῇ, δάσκαλέ μου.

Ἐστῆλη ἐκ τοῦ Ἀλβέρτου Βάμερ.

*

Ἡ μικρὰ Φανὴ ἀναγνώσκει ἐφημερίδα.

Ἀίφνης διακόπτουσα τὴν ἀνάγνωσιν λέγει εἰς τὸν πατέρα τῆς:

— Μπαμπά, κάποιον τυκαγραφικὸ λάθος εἶν' ἐδῶ ἄκουσε τί λέγει:

Ἡ ἔδδομηκοντούτῃ κυρία Α... θυγάτηρ τοῦ ὑποστρατήγου κ. Β... ἐορτάζει αὐρίαν τὴν ἑορτὴν τῶν γεννηθῶν τῆς...

— Καλὰ εἶνε, ἀπαντᾷ ὁ πατήρ, δὲν ὑπάρχει κανὲν λάθος.

— Μὰ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε θυγάτηρ του ἀφοῦ εἶνε 70 ἐτῶν! αὐτὴ εἶνε πῶ γορὰ καὶ ἀπὸ τῆς γιαιῆς.

Ἐστῆλη ἐκ τοῦ Μουσεργου.

*

Ὁ κύριος προσκαλεῖ τὸν Κουφιοκεφαλάκην:

— Μὰ, κατένε Κουφιοκεφαλάκη, πάντα κωτὸς θὰ εἶσαι; Σοῦ εἶπα νὰ μοῦ φέρῃς τὰ καινούργια ὑποδήματα καὶ σὺ μοῦ ἔφερες ἕνα καινούργιο κ' ἕνα παλῶ.

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης ἐτέρχεται καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφει πάλιν.

— Περὶεργὸν πρᾶγμα, ἀφεντικὸ! κάποιος θὰ ἐλλάξῃ τὰ παπούτσια σου· καὶ τὸ ἄλλο ζευγάρι τὸ ἴδιο εἶνε, ἕνα καινούργιο καὶ ἕνα παλῶ!

Ἐστῆλη ἐκ τῆς Γλυσσού.

— Καὶ σὺ, Κίμων, ποῖα πορτοκάλια εὐρίσκεις γλυκύτερα;

— Ἐγὼ, ἀπήντησεν ὁ Κίμων, δὲν εἶδα γλυκύτερον πορτοκάλι ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ ἐχάρισα εἰς τὸ παιδάκι τοῦ γείτονά μας ὅταν ἦτον ἄρρωστο τὸ καιμένο. Ἐκεῖνο μοῦ ἐπροξένησε τὴν μεγαλειτέραν εὐχάριστην ἀπὸ ὅλα τὰ πορτοκάλια ὅσα ἔφαγα ἕως τώρα.

Σοφὰ λόγια.

Ὁ ῥάθυμος οὐδεμίαν καταβάλλει προσπάθειαν νὰ εἶνε χρήσιμος καὶ ἀφελῆμος, ἐνὼ πράγματι θὰ ἠδύνατο νὰ εἶνε τοιοῦτος ἂν ἐκοιμιάζε.

Ὁ ἀεργὸς δὲν ἀναπαύεται: κουράζει καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τὸν ἑαυτὸν του.

Ἡ καλὴ φήμη ἀξίζει περισσότερον καὶ ἀπὸ τὸ μεγαλοπρεπέστερον μνημεῖον.

Πῶς εἰμπορεῖ τις νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλην φήμην; Ἄν ὀμιλῇ φρονίμως καὶ πράττῃ μεγάλας πράξεις.

Ἡ δεσποινὶς Πολυτέην μεταβαίνουσα μετ' ἄλλων συγγενῶν τῆς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Πάτρας ἔτυχε νὰ ἔχη συναρτεῖσθαι τὸν Κουφιοκεφαλάκην τοῦ ὁποῖου καὶ τὸ πρόσωπον καὶ αἱ χεῖρες καὶ τὰ ἐνδύματα, ἂν καὶ καινούργη ἦσα ῥυπαρά.

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης ἤρχισε συνδιάλεξιν μετὰ τὴν Πολυτέην, ἦτις διὰ τῶν συγγῶν γασμημάτων τῆς ἐδείκνευε πόσον ὀλίγον τὴν ἐνδιέφερον ἡ διήγησίς του.

— Πῶς ἀνοίγετε τόσον πολὺ τὸ στόμα σας, δεσποινίς. ἀρχίζω νὰ φοβοῦμαι μὴ με καταβροχθίσετε, λέγει ὁ Κουφιοκεφαλάκης θέλων νὰ δεῖξῃ καὶ πνεῦμα.

— Ὄ! μὴ φοβεῖσθε καθόλου, κύριε, λέγει ἐτοιμῶς ἡ Πολυτέην, ὡς πρὸς αὐτὸ ὁμοιάζω τοὺς Ὀθωμανοὺς εἰς τοὺς ὁποῖους ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ Κοράνιον νὰ τρώγουν χοιρινὸν κρέας.

Ἐστῆλη ἐκ τοῦ Ἑλλήνου Ραδινάου.

*

Τὴ παραμονὴν τῆς πρωτομαγιάς τρία ἀδελφάκια ὑπῆγον εἰς τὴν κῆπον καὶ κατεσκεύασαν ἕνα ὠραῖον μέγαλον στεφάνον διὰ νὰ τὸν κρεμάσουν εἰς τὴν θύραν τῆς κατοικίας των. Ὁ στέφανος ἦτο ἔτοιμος, ἀλλ' ἐν ἐκ τῶν τριῶν παιδίων ἐξηκολούθη κόπτον ἄνθη καὶ κλάδους.

— Τί θὰ τὰ κάμῃς αὐτὰ; ἐρωτᾷ ὁ μεγαλειτέρος.

— Θὰ τὰ κρύψω νὰ τὰ κάμω ἕνα στεφάνον τοῦ χρόνου.

Ἐστῆλη ἐκ τοῦ Ἀργίου.

*

Ὁ Ἀλέκος ἐνδύεται.

— Μαρία, ποῦ εἶνε ἡ ἄλλη μου κάλτσα;

— Εὐρω κ' ἐγὼ ποῦ εἶνε; Διατί δὲν τὴν ἔβαλες κοντὰ 'ς τὴν ἄλλη, κύρ Ἀλέκο;

— Νὰ τὴν ἔβαλα κοντὰ 'ς τὴν ἄλλη; Ἀνόητη! τότε θὰ ἦσαν καὶ ἡ διὸ χαρμένες!

Ἐστῆλη ἐκ τῆς Ἀμερικής.

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτοὺν γραμματὸσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας τακτικῆς.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αι λύσεις θα δημοσιευθώσιν εν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 31 Ἰουλίου]

253. Λεξιγραφος.
Αἴλιον εἶνε τὸ πρῶτον, ζῶον τι τὸ δευτέρου μου,
Μικρὰν νῆσον τῆς Ἑλλάδος παριστᾷ τὸ σύνολόν μου.

254. Στοιχειόγραφος.
Ἄν γραμματισμένος εἶσαι
Γράψε μί καὶ δέλτα σῶσε.

255. Μεσατικόν.
Ὁ Ὀλυμπος, ὁ Παρνασσός, τὸ ἀπλεσιμένον πλοῖον,
Ὁ τοῦ Μαινάλου κυνηγός
Καὶ ὁ γενναῖος στρατηγός
Γενναῖον ἀγριώτατον καὶ τρομερὸν θηρίον.

256. Ἀναγραμματισμός.
Γιὰ τὸ ἔθνος μου εἰργάσθην
Καὶ ὡς ἦρος ἐδοξάσθην.
Ἄν μὲ ἀναγραμματίσῃς
Θὰ μὲ φθάσῃς ἐάν ζήσῃς.

257. Συλλαβικὸν τρίγωνον.
Ποιήτρια εἰμ' ἑλληνικὴ ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων
Καὶ σώζονται ὀλίγιστα ἐκ τῶν ἐμῶν ἡμετέων.
Κ' ἐγὼ ἀρχαίως κ' ἔγραψα ἱεροστρατηγίας.
Ἐγὼ δὲ εἶμαι μῦθος μεγίστης συνθέσεως.

258. Ἀστήρ
Νὰ ἀναικατασταθῶσιν οἱ ἀστε-
ρίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε νὰ ἀ-
ναγινώσκεται καθέτως πόλις τῆς
Γερμανίας, ὀριζοντίως πόλις τῆς
Ἑλλάδος, διαγωνίως δὲ κράτος
τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπαρχία τῆς
Ἑλλάδος.

259. Πρόβλημα.
Τρεῖς φιλόσοφοι προσῆλθον εἰς βοήθειαν ἐνὸς δυστυ-
χοῦς ἔχοντος ἀνάγκην 144 δραχμῶν. Ὁ πρῶτος ἔδωκεν ὅσα
εἶχεν εἰς τὸ θυλάκιόν του, ὁ δεύτερος τριπλάσια τοῦ
πρώτου καὶ ὁ τρίτος ὅσα ἔδωσαν ὁμοῦ καὶ οἱ δύο πρώτοι.

260. Ἐρώτησις
Ποῦτος ἀνὴρ ποῦ ἀποκεφαλίσθηεν γίνεται ἄλλος ἀν-
θρώπος;

261-263. Φωνηεντόγραφος.
Τῇ βοήθειᾳ τῶν κάτωθι συμφωνῶν σχηματίσθω τρεῖς
λέξεις τῇ προσλήψει ἐνὸς καὶ μόνου φωνηεντος, ἐπανα-
λαμβανόμενου τρεῖς φορές εἰς ἐκάστην λέξιν.

264-267. Κεκρυμμένα ὀνόματα κρατῶν.
Α.) Τῶν ἀρχαίων θεῶν τροφή ἦτο ἀμβροσία, ποτὴν
δὲ νέκταρ.
Β.) Τὰς φυλάδας τῶν πτηνῶν εὐρίσκει ἡ γαλῆ ἀναρρι-
χωμένη ἐπὶ τῶν δένδρων.
Γ.) Ἡ τὰ ἐλαστικά, ἡ τὰ λεία ἐνδύματα πρέπει νὰ
προτιμῶμεν τῶν τραχιῶν καὶ ἀνωμαλῶν.

268-270. Μεταμορφώσεις.
Α.) Ὁ Μῆδος διὰ πέντε μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ ὄνος.
Β.) Ἡ θύρα δι' ἑξὲ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ δῶμα.
Γ.) Ὁ ἦχος δι' ἑξὲ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ μέλος.

271. Φύσθην-μίγθην.
Ἡ νεῖκα σὺς πᾶρωνθους πρὸς τὰς χαντὲς ἀνειδοτέρους
κνηβασίσι.

272. Κρυπτογραφικόν.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 = Ἀρετὴ.
2 5 4 7 6 9 = Ζῶον.
3 4 1 6 9 = Ἐν τῶν μυστηρίων.
4 8 3 10 8 6 9 = Μέταλλον.
5 4 9 12 11 6 9 = Ἄγγεϊον.
6 1 7 4 5 6 9 = Μέρος τοῦ σώματος.
7 5 6 1 8 9 = Φυτόν.
8 4 1 7 6 9 = Χαρακτηριστικὸν τῶν πτηνῶν.
9 1 10 8 11 12 = Πόλις τῆς Τουρκίας.
10 2 5 6 9 = Διαφανὴς οὐσία.
11 12 9 9 4 = Πτηνόν.
12 3 6 10 11 = Ἐπίρημα.

273. Ἀπροσδόκητον.
Γράφετέ μας κινεῖται τὸ « Πάτερ ἡμῶν ».

274. Συλλαβικὴ ἀκροστιχίς
Δι' ἀρχικὰ συλλαβὰ τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτε-
λοῦσι τὸ ὄνομα νήσου τῆς Ἑλλάδος.

275. Ἄπλη ἀκροστιχίς.
Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτε-
λοῦσι τὸ ὄνομα νήσου, τὰ δὲ τελικὰ τὸ ὄνομα πτηνοῦ.

276. Φωνηεντόγραμμα.
Πτ-μ-μνς-δτ-φγς-λγν.

277. Γαίφορος.
Οἱ α, ν, ζ, μέλι ΛΑΣ κολ ἡ ἀς.

ΛΥΣΕΙΣ
150. Λαχίον (Λ, χών). — 151. Φοῖνῆ (Φ, νύξ). —
152. Μελάνη, πλάνη. — 153. Πόνος, μόνος. — 154. Γά-
μος, μάγος. — 155. Λύκος. — 156. Α ΣΙ Α — 157. Τὸ κηρίον. — 158-173. Τῇ
ΣΙ ΔΗ ΡΑ προσήγη τοῦ γράμματος κ σχημα-
Δ ΡΑ ΓΕ τίθονται αἱ λέξεις: βάρκη, βοσκός,
Κῦρος, νάρκη, κλέος, κάρφος. —
174. Καὶ ἂν παρᾶσω θάλασσαν
Κε' ἂν ποταμούς διαδῶ,
Τὴν φίλην μου « Διάπλασιν »
Ποτὲ δὲν λησμονῶ.
— 175-180. 1) Πλάτων. 2) Ξενοφῶν. 3) Ἡρόδοτος. 4)
4) Θακυθίδης. 5) Πλούταρχος. — 181. Σταγίνες ὕδατος
πέτρας κοιλιανοῦσιν. — 182. Πουλοπιάστῃς καὶ φαρρᾶς
ἔρρημο τὸ σπίτι του. — 183. ΧΗΝ, ΨΑΡ (τ. ΧέωΨ.
2. Ἡμέρα. 3. Νέστωρ.).

Ο ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΘ. ΔΕ ΝΑΝΤΕΥΙΛ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΥ [Συνέχεια τῆς σελ. 161]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

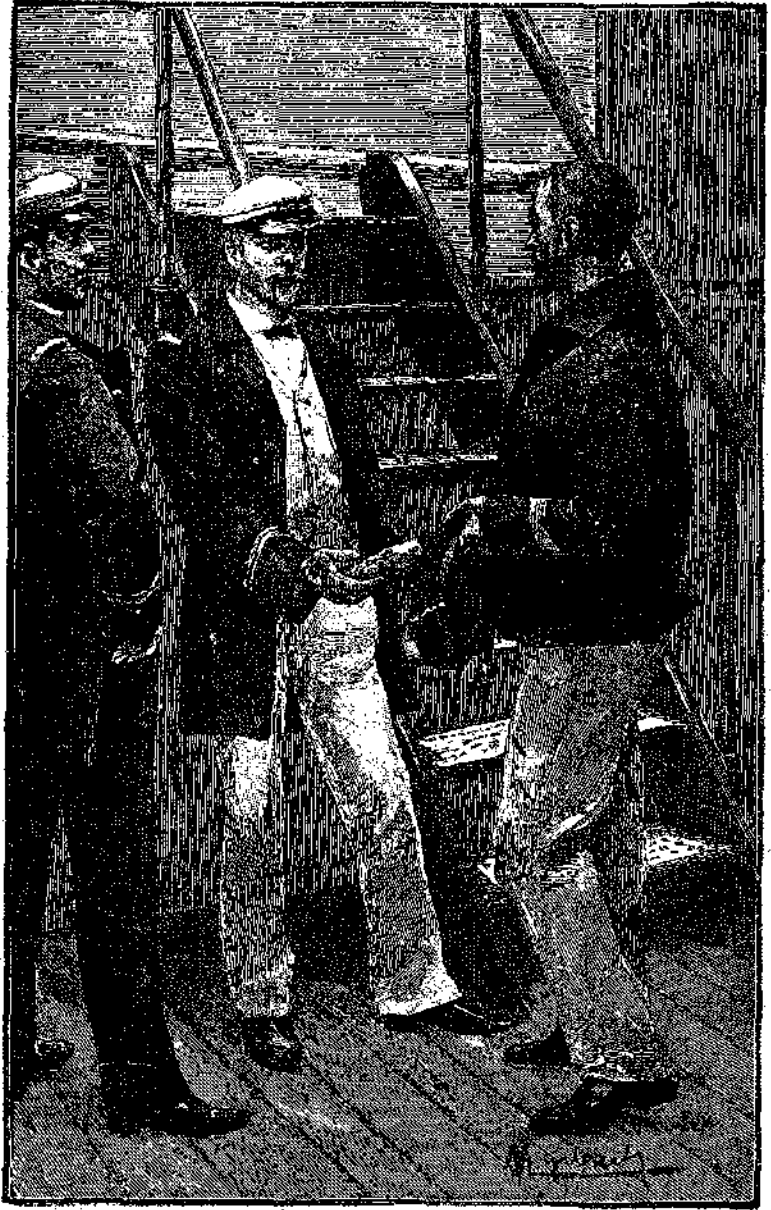
ΠΛΟΥΣ ΤΟΥ ΑΕΤΕΡΟΣ. — ΚΕΛΕΥΣΤΗΣ. — ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΛΑΡΑΣ

Ὁ Ἀστὴρ ἀπέπλευσε
περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου
τοῦ 1883. Τὸ πλοῖον τοῦ-
το, πρὸ μικροῦ κατασκευα-
σθέν, ἦτο κομψότατον καὶ
ταχύτατον, ὁ δὲ κ. Λε-
στούρης, μεθ' ὄλην τὴν
λύπην τὴν ὅποιαν ἠθάνατο
ἀποχωρίζομενος τὴν οἰκο-
γένειαν του, ἦτο ὑπερῆρα-
νος διότι διαρίσθη κυ-
βερνήτης τοιαύτου σκάφους.
Ἰπαρχον ἐξέλεξε τὸν
ὑποπλοίαρχον Δουρόκην,
λαμπρὸν ἀξιωματικόν, τὸν
ὅποιον ἐγνώριζε καὶ ἐξε-
τίμα πρὸ πολλοῦ.

Καὶ ὁ Ἰβὼν προσελή-
φθη ἐπὶ τοῦ Ἀστερος,
ὄχι ὅμως ἀνευχθυσικαίως,
διότι ὅτε ἐλήξεν ἡ ἀδειὰ
του αὐδεμῖα θέσις ἔμεινε δι-
αυτὸν. Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰω-
ακίμη ἤλπισε πρὸς στιγμήν
ὅτι ὁ υἱὸς τῆς θὰ μείνῃ
πλησίον τῆς, ἡ ἐλπίς τῆς
ὅμως δὲν ἐξεπληρώθη,
διότι ἐπὶ τοῦ Ἀστερος
ἔμεινε κενὴ ἡ θέσις ἐνὸς
κελευστοῦ καὶ ἡ ὑπηρεσία
αὕτη ἀνετίθη εἰς τὸν
Ἰβῶνα.

Ὁ Ἀστὴρ κατ' ἀρ-
χὰς ἐπλευσεν εἰς τὰς ἐλ-
ληνικὰς θαλάσσας, εἰς
Παιραϊὰ δ' ἔμεινε ἀρκετὸν
χρονικὸν διάστημα, καὶ
εἰς ἄλλους λιμένας τοῦ
ἐλληνικοῦ βασιλείου.

Οἱ ναῦται τοῦ πολεμι-
κοῦ τούτου σκάφους ἦσαν
κατενθουσιασμένοι μετὰ τὸν
κυβερνήτην καὶ τὸν Ἰπαρχον. Μίαν ἐπιθυμίαν εἶχον πάντες εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας των, νὰ ὑπάγουν
εἰς τὸν πόλεμον μετὰ τοιαύτους ἀρχηγούς ἦσαν βέβαιαι ὅτι θὰ ἐδόξαζον τὰ ὄπλα τῆς πατρίδος των.
Ἡμέραν τινα ὁ κύριος Λεστούρης προσεκάλεσε τὸν Ἰβῶνα εἰς τὸ δωμάτιον του καὶ μετ'
ΕΤΟΣ 12^{ον} — ΤΕΥΧΟΣ 12^{ον}
ΤΟΜΟΣ 17^{ος} — 12

«ΟΙ ΑΥΟ ΝΕΟΙ ΕΒΟΥΣΑΝ ΜΕ ΑΥΝΑΜΙΝ ΤΑΣ ΧΕΙΡΑΣ ΑΛΛΗΘΩΝ» (Σελ. 179)

βιών ζτείνε πρὸς αὐτὸν ἐν κυανῶν χαρτίον.
— Πρὸ ὀλίγου ἔλαβα αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα, ἀνάγνωσέ το, εἶπε.

«Ὁ Ἰωσήφης προεβιάσθη εἰς κλειυστήν τὸ διάταγμα τοῦ προδιδασμοῦ ἐδημοσιεύθη»

Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἔστειλε πρὸς τὸν κ. Λεστούρη εἰς ἐκ τῶν φίλων του, θέλων νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτόν, διότι ἐγνωρίζε πόσον ἐνδιαφέρετο ὑπὲρ τοῦ προστατευομένου του.

Πράγματι δὲ ἡ χαρὰ τοῦ κ. Λεστούρη ἦτο μεγάλη.

Ἀλλὰ ἀκόμη μεγαλειτέρα ἦτο ἡ ἀγαλλίασις τοῦ Ἰθόνα. Ἐφρατάζετο ἑαυτὸν ἦδη ἀξιωματικὸν καὶ ἡ καρδιά του ἐπληροῦτο ἀπὸ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὅστις μὲ τὰς συμβουλὰς του, μὲ τὸ πρὸς αὐτὸν ἐνδιαφέρον, μὲ τὴν προστασίαν του τὸν εἶχεν ἀναβιάσῃ εἰς τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκειτο.

Ἀξιωματοὶ καὶ ἁμοιόβαθμοι τοῦ ἠγχαριστήθησαν διὰ τὸν προδιδασμὸν τοῦτον καὶ συνεχάρησαν ἐγκαρδίας τὸν Ἰθόνα, διότι ὁ Ἰωσήφης μὲ τὴν μετριοφροσύνην του, τὴν καλὴν του καρδίαν καὶ τὰ ἄλλα προσόντα αὐτοῦ εἶχεν ἐλύσει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν ὄλων.

Εἰς τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου σηματοφόρων, Ροβέρτος Λάρας ὀνομαζόμενος, ἠσθάνθη ἰδιαιτέραν συμπάθειαν πρὸς αὐτόν, ὡς θέλομεν δὲ ἰδῆ ὀλίγον κατ' ὀλίγον δεσμὸς στενωτέρος συνέδεσε τοὺς δύο νέους.

Ὁ Ροβέρτος Λάρας, εἰκοσιπενταετῆς περίπου τὴν ἡλικίαν, καὶ σηματοφόρος ἀπὸ τριετίας ἦδη, εἶχε κολοσσίαν περιουσίαν, διότι ὁ πατήρ αὐτοῦ, βαθύπλουτος μεγαλέμπορος, πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀπόθανών, ἀφήκεν αὐτὸν γενικὸν κληρονόμον. Ἡ μήτηρ του, ἔχουσα μεγάλην ἀδυναμίαν πρὸς αὐτόν, τὸν ἀνέθρεφεν ὄχι καλῶς, ἐκπληροῦσα καὶ τὰς ἐλαχίστας ἐπιθυμίας του.

Ὁ Ροβέρτος Λάρας ἀπὸ ἰδιοτροπίας ἠθέλησε νὰ γίνῃ ναυτικὸς καὶ ἐσπούδασεν ἐν τῇ ναυτικῇ σχολῇ.

Ἐνεκα τῆς ἀνατροφῆς του, καὶ τῶν ἀλαζονικῶν τρόπων τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀποκτήσῃ ἐξ αἰτίας τοῦ πλοῦτου του, πολλοὶ ἐπὶ τοῦ πλοίου δὲν τὸν ἠγάπων· ἀλλὰ ὁ κ. Λεστούρης, ὅστις ἤξευρε νὰ κρίνῃ κατὰ βάθος τοὺς ἀνθρώπους, ἔλεγεν ὅτι ὁ Λάρας εἶχε λαμπρὸν φυσικόν, καὶ ὅτι ἂν ἐλάμβανεν ἄλλην ἀνατροφήν καὶ δὲν κατέστρεφε τὸν χαρακτήρα του ὁ πλοῦτος του, θὰ ἦτο ἐξαιρετικὸς νέος, ἀπὸ τὸν ὅποιον θὰ ἠδύνατό τις πολλὰ νὰ περιμένῃ ὁ ὑπαρχὸς ὁμοῦ δὲν συνεμερίζετο τὴν ἰδέαν τοῦ κυβερνήτου καὶ ἀπήντα ὅτι δὲν ἦτο προκοπὴ ἀπ' αὐτὸν τὸν φαντασμένον.

Ὁ Πλοίαρχος, ὅστις ἦτο ἰκανὸς ἐπίσης νὰ κρίνῃ ἀνθρώπους, συνεμερίζετο τὴν ἰδέαν τοῦ κ. Λεστούρη καὶ ἐφέρετο πολὺ εὐγενῶς πρὸς τὸν Λά-

ραν, καὶ οὗτος δὲ ἠγάπησε τὸν κύνα, καὶ ἡμέραν τινα ἠθέλησε νὰ τὸν ἀγαράσῃ.

— Σὰς δίδω, ὅ, τι ζητήσετε, εἶπεν εἰς τὸν Ἰθόνα· θέλω νὰ μοῦ τὸν πωλήσετε!

Ὁ Ἰθὼν ἀπήντησεν εὐγενῶς ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον ἐνόει νὰ πωλήσῃ τὸν Πλοίαρχον· εἶπε δὲ εἰς τὸν Λάραν ὅτι ἠδύνατο νὰ διασκεδάξῃ μετ' αὐτοῦ ὡς νὰ ἦτο ἰδικὸς του.

— Τί ἀνόητος, εἶπεν ὁ Λάρας ἐν πρωί, ἐν ᾧ προσγευμάτιζε μετὰ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν. Θὰ τοῦ ἔδωκα ἕως δέκα χιλιάδας φράγκα.

— Βεβαίως δὲν θὰ ἐφρατάζετο ὅτι ἠμπορούσατε νὰ φθάσετε ἕως τῶσον ποσόν, ἀπήντησεν εἰς ἄλλος· δέκα χιλιάδες φράγκα εἶνε αὐτὰ! ὀλόκληρος περιουσία δι' ἓνα υἱὸν φάρᾶ.

— Θέλετε νὰ ὑπάγω νὰ τῷ προτείνω τὸ ποσόν αὐτὸ ἐκ μέρους σας; εἶπεν ὁ ἰατρός· ὁ Λάρας ἐδέχθη, ἀφ' οὗ δ' ἐξῆλθεν ὁ ἰατρός.

— Στοιχηματίζω ὅτι ὁ Ἰωσήφης δὲν θὰ δεχθῆ, εἶπεν ὁ Δουρόκης.

— Μάλιστα, στοιχηματίζομεν, τριάντα εικοσάφραγκα, δέχεσθε;

— Ὄχι, ἀδελφέ, εἶθε ἀνυπόφορος μὲ αὐτὰ τὰ εικοσάφραγκα σας. Δὲν ἠξεύρετε πῶς μὲ πιάνουν τὰ νεῦρά μου νὰ σὰς ἀκούω νὰ ἠμιλῆτε ὄλο διὰ χρήματα!

— Ὄ, αὐτὸ τὸ ἠξεύρω, εἶπεν ὁ Λάρας. Λοιπὸν; εἶπεν εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅστις εἶχεν ἐπιστρέψῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

— Ὁ βλάξ δὲν δέχεται· μοὶ εἶπε ξηρὰ, ξηρὰ: «ὁ Πλοίαρχος δὲν εἶνε διὰ πούλημα· δὲν θὰ τὸν πωλήσω, ποτέ, εἰς κανένα!»

— Τότε ἔχασα, Δουρόκη. Τί κρίμα ποῦ δὲν ἐστοιχηματίσατε· θὰ ἐκερδίκατε.

— Ἐκτοτε ὁ Ροβέρτος ἔδλεπε τὸν Ἰθόνα μετὰ τινος περιεργίας.

Ἡμέραν τινα εὔρε πρὸ τῶν ποδῶν του χαρτίον διπλωμένον, τὸ ὅποιον ἦτο ἐπιστολὴ ἄνευ φακέλου.

Ὁ Λάρας ἐκύψε καὶ τὸ ἔλαβε, πρὶν δὲ σκεφθῆ καλῶς ὅτι εἶνε ἀνάγνωστον τὸ ἀναγινώσκειν ξένην ἐπιστολήν, ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ αὐτήν. Ὁ χαρακτήρ τῆς γραφῆς ἦτο γυναικεῖος, τὸ ὄφρα ἀπλοῦν, ἀλλὰ μαρτυροῦν ὅτι ἡ γράφουσα εἶχε μᾶθῃ ἄρκετὰ γράμματα.

«Ἀγαπημένο μου παιδί» οὕτω ἤρχιζεν ἡ ἐπιστολή, τὴν ὅποιαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέγνωσεν ὁ Λάρας.

Κατ' ἀρχὰς ἠσθάνθη ἐν εἶδος περιφρονησεως διὰ τὰ γραφόμενα ἐκεῖνα, ἀλλ' ἔπειτα συνεκινήθη βαθύτατα.

Ἡ κυρία Ἰωσήφης—αὐτῆς τὴν ὑπογραφήν ἔφερον ἡ ἐπιστολή—ἔγραφεν εἰς τὸν υἱὸν τῆς περὶ τῶν οἰκογενειακῶν τῶν πραγμάτων, καὶ διὰ τοῦτο κατ'

ἀρχὰς ὁ κακοσυνειθισμένος ἑκατομμυριούχος εὔρε πρὸςτυχον καὶ εὐτελὲς τὸ θέμα τῆς ἐπιστολῆς· ἀλλ' ὅτε εἶδε ποίας συμβουλὰς ἔδιδεν ἡ γυνὴ ἐκείνη εἰς τὸν υἱὸν τῆς, πῶς τῷ ὠμίλει περὶ καθήκοντος, περὶ τιμῆς, περὶ καρτερίας, ὅτε εἶδε ποῖα ὑψηλὰ διδάγματα ἠθικῆς ἐνέκλειεν ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, τότε μετέβαλεν ἰδέαν, καὶ τὸ δ' ὁ βαθύπλουτος ἐξήλευσε τὸν υἱὸν τοῦ ἀλιέως, καὶ εἶπε καθ' ἑαυτὸν μὲ παράπονον.

— Ἄν ἡ μητέρα μου ἤξευρε νὰ γράφῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ ἦμουν πολὺ καλλίτερος ἀφ' ὅ, τι εἶμαι.

Ἐνόησεν ὁ Λάρας τὸ σφάλμα τὸ ὅποιον ἐπραξεν ἀναγνώσας ἐπιστολήν μὴ ἀνήκουσαν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά. Ἐν τούτοις ἠθέλησε νὰ ἐπανρθώσῃ αὐτὸ ἐν μέρει, ἐπιστρέφων τὴν ἐπιστολήν εἰς τὸν Ἰωσήφην.

Ὁ Ἰθὼν εἶχε τὴν ὄραν ἐκείνην ἐργασίαν ἐν τῷ ὀπλοστασίῳ, ὁ δὲ Λάρας πλησιάζας εἰς αὐτόν τῷ εἶπε:

— Εὐρῆκα μίαν ἐπιστολήν σας, ἡ ὅποια σὰς παρέπεσε, καθὼς φαίνεται.

— Εὐχαριστῶ, ἀπήντησε φιλοφρόνως ὁ Ἰθὼν. Εἶνε πραγματικῶς ἐπιστολὴ τῆς μητρός μου, καὶ σὰς εὐγνωμονῶ διότι μοὶ τὴν φέρετε· θὰ ἐλυπούμην κατὰκαρδία ἂν τὴν ἔχανα.

— ἠξεύρετε ὅμως, Ἰωσήφην, ὅτι ἔκαμα ἐν σφάλμα ἀσυγχώρητον; Ἀπὸ ἀνόητον περιέργειαν καὶ χωρὶς νὰ τὸ σκεφθῶ ἀνέγνωσα τὴν ἐπιστολήν σας· ἠμποροῦσα νὰ μὴν σὰς τὸ εἶπῶ, ἀλλ' αἰσθάνομαι τὴν ἐντροπήν δι' αὐτὸ ὥστε σὰς τὸ λέγω διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἑαυτόν μου.

— Πραγματικῶς δὲν ἔκαματε καλά, εἶπεν ὁ Ἰθὼν κατακόκκινος, ἀλλ' ἀφ' οὗ λυπεῖσθε, ἄς μὴ κάμωμεν πλέον λόγον. Ὅ, τι ἔγινε, ἔγινε.

Ἀφ' οὗ δ' ἀνεχώρησεν ὁ Λάρας, ὁ Ἰθὼν ἐξηκολούθησε νὰ στιλβῶν τὸ ὄπλον, τὸ ὅποιον ἐκράτει, ἀλλὰ μὲ πολὺ περισσοτέραν δύναμιν παρ' ὅσῃν ἐχρειάζετο ἦτο καταθυμωμένος διότι ξένοι ὀφθαλμοὶ ἀνέγνωσαν τὰ οἰκογενειακά των μυστικά, τὰ ὅποια τῷ ἔγραφεν ἡ μήτηρ του. Ὡς τὸσον, πολὺ ἀδιάκριτος ἦτο ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ποῦ ἔκαμε καὶ τὸν μεγάλο, καὶ ἔλαβε, λέγει, ἀριστοκρατικὴν ἀνατροφήν!...

Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὄρας ὁ Ἰθὼν ἠσθάνθη πόνον εἰς τοὺς δακτύλους του, διότι ὁ σωλὴν ἐκ τῆς δυνατῆς τριβῆς ἔκαε. Ὁ Ἰθὼν συνηλθε τότε καὶ ἐμειδίασε:

— Φίλε μου Ἰθὼν, εἶπε, ἀποτεινόμενος εἰς ἑαυτόν, πρέπει νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς, δὲν εἶν' ἔτσι; ἡ δυσαρέσκειά σου κυρίως προέρχεται, διότι ὁ Λάρας ἔλαβε λεπτομερείαν τινὰς τοῦ οἰκογενειακοῦ σου βίου· ἠξεύρει ὅτι εἶσαι πτωχός, ἠξεύρει πόσον

σὲ εὐεργέτησε ἡ οἰκογένεια τοῦ Λεστούρη. Αἱ, κ' ἔπειτα; Προσεβλήθη τάχα ἡ φιλοτιμία σου διότι τὰ ἔμαθε; Μήπως ἤρχισες νὰ τὸ παίρνῃς ἐπάνω σου, κύριε Ἰθὼν; Αὐτὸ μόνον σοῦ λείπει, νὰ γίνῃς καὶ φαντασμένος! Τότε πλεῖα θὰ τὸ προκόψῃ!

Μετὰ ἡμίσειαν περίπου ὄραν ὁ Ἰθὼν ἀναβάς εἰς τὸ κατάστρωμα εἶδε τὸν Λάραν ἰστάμενον μελαγχολικόν, βλέποντα μὲ βλέμμα θλιβερόν τὴν θάλασσαν καὶ καπνίζοντα σιωπηλῶς. Ὁ Ἰθὼν ἐστάθη καὶ παρεθρεῖ μὲ συμπάθειαν τὸν νέον ἐκεῖνον, ὅστις μὲ ὄλα τὰ πλοῦτή του, ἐφαίνετο τῶσον δυστυχής. Αἰφνης ὁ Λάρας ἐστράφη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του συνητήθησαν μὲ τοὺς ἐπ' αὐτοῦ προσηλωμένους ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἰωσήφην.

Ἐκ τῆς αἰφνιδίας κινήσεως τοῦ Λάρα ἔπεσεν ἡ καπνοσύριγγς του, ὁ δ' Ἰθὼν κύψας ἔλαβεν αὐτήν ἐν σπουδῇ καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν σηματοφόρον, μειδίων φιλοφρόνως.

— Κύριε Λάρα, τῷ εἶπε, σὰς ζητῶ συγγνώμην διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὅποιον σὰς ἀπήνησα πρὸ ὀλίγου· λυπούμαι πολὺ ἂν τυχόν σὰς δυσηρέστησα.

Ὁ Λάρας εἶχεν εὐρὴν πρὸ μικροῦ κάπως ἀπότομον τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἰθόνα καὶ εἶχε δυσαρεστηθῆ, ἀλλ' ὁ τρόπος τοῦ ἐκεῖνος τὸν ἐναθουσίασε.

— Ὄ, σὰς εὐχαριστῶ, σὰς εὐχαριστῶ Ἰωσήφην. Δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω τί αἰσθάνομαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Μοῦ δίδετε νὰ σφιξῶ τὸ χεῖρ σας;

— Μὲ ὄλην τὴν καρδίαν μου ἀπήνησεν ὁ Ἰθὼν. Οἱ δύο νέοι ἐσφιγξαν μὲ δύναμιν τὰς χεῖρας ἀλλήλων.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Λάρας εἴχτει εὐκαιρίαν νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ Ἰθόνα, πρὸς τὸν ὅποιον ἠσθάνετο ἐνδιαφέρον ἀξαναπόνητον ὁσημέραι.

Ἐν Πειραιεὶ ὁ Λάρας ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ παραλάβῃ μαζί του τὸν Ἰθόνα ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰς Ἀθήνας καὶ τὰ περίξ τῆς πρωτεύουσῆς τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Λάρας εἶχεν ἦδη ἐπισκεφθῆ τὰς Ἀθήνας, πρῶτον μὲν μετὰ τῆς μητρός του ὅτε περιηγήθη καὶ ἄλλας χώρας, ἔπειτα δὲ μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ του, ὅστις ὠδήγησεν αὐτόν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ τοῦ περιέγραψε τὸ μεγαλεῖον τοῦ Παρθενῶνος. Ὁ παιδαγωγός του περιήγαγεν αὐτόν καὶ εἰς τὰ μουσεῖα καὶ εἰδείξεν αὐτῷ περίφημα τινα ἔργα. Εἰς τὰ ἀληθῶς πεπολιτισμένα ἔθνη νέος ὅστις δὲν γνωρίζει τὴν ἐλληνικὴν ἱστορίαν, ὅστις δὲν ἀνέγνωσε τοὺς θαυμασίους ἑλληνὰς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς τῆς, ὅστις δὲν γνωρίζει τὴν ἱστορίαν τῶν γλυπτικῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων τῆς Ἑλλάδος, δὲν θεωρεῖται ἄνθρωπος μεμορφωμένος.

Ὁ Λάρας λοιπὸν ὄχι δι' ἑαυτόν, ἀλλὰ διὰ τὸν Ἰθόνα ἐξήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἀδειαν. Ἦθελε νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτόν τὴν ἐνδοξὸν γῆν, τὰ ἀθάνατα μνημεῖα τῆς ἐλληνικῆς μεγαλοφροσύνης, ἠθελε νὰ ἰδῇ

πώς έμελλε να εκφράση τας έντυπώσεις του, τόν θαυμασμόν του ο Ίωσίκης πρώτον τότε βλέπων τά πράγματα εκείνα, τά όποια ή ιστορία περιβάλλει με τσην αίγλην.

Μετά όκτώ ημέρας επέστρεψαν, άφ' ου πλην των Άθηνών έπεσεφόθησαν και τόν Μαραθώνα και την Έλευσίνα. Ο Ύδων δέν ήδύνατο να εκφράση διά λόγων τας έντυπώσεις του ήτο κατά γραμμα ενθουσιασμένος.

Εν τή περιστάσει ταύτη ο Λάρας έδειξεν ότι κατά βάθος είχε ευγενή καρδίαν. Γνώριζων ήδη ότι ο Ύδων ήτο φιλότιμος εις τό επακρον και ότι δέν έδέχετο να έξοδεύη άλλος δι' αυτόν, άλλ' άφ' έτέρου βλέπων ότι αι δαπάναι θα ήσαν υπερβολικαι διά τό πενιχρόν βαλάντιον του κελευσταύ, συνεννόηθη με τούς ξενοδόχους και τούς αμαξηλάτας, τούς όποιους αυτός επλήρωσε με τό παραπάνω, να παρουσιάσωσιν άσυγρίτως μικρότερον λογαριασμόν ο Ύδων άδαής περι τά τοιαύτα δέν ένδησε τί συνέβη και καλή τή πίστει ένόμιζεν ότι επλήρωσε τό αναλογούν μέρος των έξόδων.

— Λοιπόν διεσκεδάσατε καλά; ηρώτησεν ο κ. Λεστούρης, συναντήσας αυτούς άκριβώς την στιγμήν καθ' ήν επέστρεψαν εις τό πλοϊον. Είμαι ευχαριστημένος, και ευτυχής, βλέπων ότι ηρχίσατε να εκτιμάσθε ο Ίωσίκης και σεις.

Η ιδέα ότι αυτόν, τόν Λάραν, ήδύνατο να τόν εκτιμά εις κελευσταής, ο υϊός ενός φαρά, θα τόν εκάμνε να καγχάση πρό τινων ημερών. Άλλα τώρα ένδει διατί ο κυβερνήτης ήγάπα τόσον τόν Ύδωνα.

— Να ιδούμεν έως πότε θα διαρκέση αυτή ή φαντασιοπληξία του Λάρα, έλεγε μετά δυσπιστίας ο Δουρόκης, όστις εξηκολούθει να θεωρή τόν σηματοφόρον ως επιπόλαιον και άστατον. Ο Ίωσίκης αξίζει εκατόν χιλιάδας φορές περισσότερον άπ' αυτόν, με όλα τά εκατομμύρια του.

Άλλ' ή φιλία του Λάρα προς τόν Ύδωνα δέν ήτο φαντασιοπληξία, οι δύο νέοι συνεδέοντο καθ' ήμέραν περισσότερο και ήσαν πάντοτε μαζί όσάκις ή υπηρεσία τό επέτρεπε.

— Όταν γίνω αξιωματικός θα είμεθα άχώριστοι, έλεγε συχνά ο Ύδων, τώρα μάς χωρίζει πολλάκις ή υπηρεσία.

— Άχ! άπήντησεν ήμέραν τινα ο Λάρας; έδίδα ευχαρίστως διακόσιες χιλιάδες φράγκα διά να γίνετε άμέσως άξιον σηματοφόρος.

— Δι' όνομα του Θεού! έως πότε θα έχετε τας χιλιάδας φράγκα εις τό στόμα σας; ειπε με τόνον μομφής ο Ύδων, διά τό κάθε τι «δίδω τόσα!» εϊνε κακή συνήθεια αυτή να νομίζετε ότι όλα τά πράγματα εις τόν κόσμον γίνονται με τά χρήματα.

Άλλ' ή φιλία των δύο νέων ένκινδύνευσε δύο τρείς φορές να διαρατα.

Ο Άστήρ εύρίσκετο εν Κωνσταντινουπόλει, ειχε δε άγκυροβολήση εν τώ Βοσπόρφ, όχι μακράν των άνακτόρων του Δολμά Βαλτσέ.

Ο Λάρας ήμέραν τινα περιεφέρετο εις τό τσαρσίον τής Κωνσταντινουπόλεως, την άπέραντον, θολωτήν, και λαβυρινθώδη εκείνην άγοράν όπου πωλούνται πράγματα πάσης χώρας, παντός είδους, και πάσης αξίας. Ο Λάρας ήτο εκ φύσεως μεγαλόδωρος, ο δε πλοϋτός του τώ επέτρεπε να κάμνη επί του άντικειμένου τούτου ό,τι ήθελε. Πάντες οι αξιωματικοί είχαν λάδη δώρα παρ' αυτού πλην του Δουρόκη. Άφ' ου λοιπόν εις τούς άλλους προσέφερε πράγματα ουχι μικράς αξίας, φαντάζεσθε τί έμελλε να προσφέρει εις εκείνον, τόν όποϊον ήγάπα ως μόνον φίλον. Ίσα ίσα την ήμέραν εκείνην ήσαν και τά γενέθλια του Ύδωνος. Ο Λάρας λοιπόν ήγόρασεν έν ωραιότατον ώρολόγιον και βαρύτιμον χρυσήν άλυσιν, τά ακριβώτερα εξ όσων εύρε, και επιστρέψας εις τό πλοϊον προσέφερεν αυτά εις τόν Ίωσίκην.

Ο Ύδων βλέπων ότι ή αξία των έκάστοτε εις αυτόν προσφερομένων δώρων έγίνετο όλονέν μεγαλειτέρα, άπειποιήθη να δεχθί τό ώρολόγιον και την άλυσιν, άπειποιήθη δε έντόνωσ, θέλων να δείξη εις τόν Λάραν, ότι επ' ουδενί λόγω έδέχετο να τά λάβη.

Ο Ροβέρτος δυσηρεστήθη μεγάλως, μη δυναθείς δε να κρατήση την δυσάρεσκειάν του άπήντησεν άποτόμως, ούτω δε οι δύο φίλοι από λόγον εις λόγον κατέληξαν εις πικράς φράσεις.

Επί μίαν εβδομάδα δέν άντήλλαξαν λέξιν, ώμιλουν δε προς άλλήλους μόνον ότε άπήτει τούτο ή υπηρεσία του πλοϊου. Και οι δύο έπταιον, διότι και οι δύο είχαν παραρρηθί, αλλά και οι δύο ένόμιζον ότι είχαν δίκαιον.

Ο Λάρας διά να διασκεδάση όλίγον την πληξίν του, ή όποια τόν εθασάνιζε τώρα όπως άλλοτε πριν γνωρίση τόν Ύδωνα, επεχείρησεν εκδρομήν εις τά Γλυκία ύδατα τής Κωνσταντινουπόλεως, άλλ' εκεί επληξε ακόμη περισσότερο και επέστρεψε σκυθρωπός, κατηφής, ως να ήρχετο από κηδείαν.

— Διεσκεδάσατε, Λάρα; τόν ηρώτησεν ο κυβερνήτης.

— Κάθε άλλο, επληξα φοβερά! όταν κανεις δέν έχη συντροφία όπως την θέλει και μέσα εις τόν παράδεισα ακόμη να εύρισκείται, θα πληττη.

Ύδων δέν τόν Ύδωνα, όστις εύρίσκετο επί τής γεφύρας και έμειδίασεν ελαφρώς ακούσας τούς λόγους του Λάρα, προσέθημε:

— Άν αυτός ο κουτεντές ο Ίωσίκης ήρχετο μαζί μου, θα ήτο άλλοιώς τό πράγμα.

Ο κουτεντές ο Ίωσίκης εξεκαρδίαθη γελών. Παρευθίς δε τό νερός τό καλύπτει την φιλίαν των

δύο νέων διεσκορπίσθη, και άμφότεροι έτειναν προς άλλήλους την χείρα.

Ο κ. Λεστούρης επεδοκίμασε καθ' ολοκληρίαν την διαγωγήν του κελευσταύ, ο δε δόκιμος ύπεσχέθη ν' άφήση πλέον την μαϊνάν των δώρων.

— Να μου προσφέρετε τας πρώτας έπωμίδας μου, όταν θα γίνω αξιωματικός, τώ ειπεν ο Ύδων, αυτό τό δάρον θα τό δεχθώ εξ όλης καρδίας, άλλο τι όμως δέν δέχομαι! πάσα άλλη προσφορά θα μάς κάμη από δύο χωριά, και εϊνε κρίμα!

— Όχι, ειπεν ο Λάρας, δέν υπάρχει φόβος ήμεις είμεθα καμωμένοι να είμεθα αγαπημένοι.

Και έμειναν πιστοί, άφωτισμένοι προς άλλήλους, και ήγαπημένοι τά δε δραματικά γεγονότα, τα όποια θέλομεν διηγηθί μετ' όλίγον, κατέστησαν ιερώτερον τόν σύνδεσμον των ψυχών των μόνον ο θάνατος έχώρισεν αυτούς, άλλ' ή φιλία των παρέμεινε και πέραν του τάφου...

[Έπεται συνέχεια]

ΛΙΜΝΙΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ
κατά παράγραυν έν τώ Γαλλικώ
της Κας DE NANTÉUIL

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ ΑΡΝΑΚΙ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Ο πατέρας τής Μαρίας έχει πολλά κοπάδια. Μετά τό βασιλευμα του ήλιου γυρνούν από την βοσκήν εμπρός πηγαίνει ένας κριάς με μεγάλα και στρημμένα κέρατα, και ένα μεγάλο κουδούνι ες τόν λαιμόν του.

Η Μάρια τ' αγαπά τά πρόβατα, και όταν έρχονται πηγαίνει εις τό μανδρί και τά χαιδεύει. Άπ' όλα όμως περισσότερον αγαπά μίαν προβατίναν, μίαν ωραϊαν και ξεχωριστήν προβατίναν που την έστειλεν ένας φίλος του πατέρα της από την Άγγλιαν.

Τί ωραία προβατίνα με προβίαν άσπρην σαν μετάξι!

Η προβατίνα έγέννησε κ' έκαμε ένα αρνάκι, άσπρουλάκι και αυτό, τό ίδιο και άπαρλλακτο με την μητέρα του.

Τότε να έβλέπατε την χαράν τής Μαρίας!

Άλλά κατά δυστυχίαν ή ωραία προβατίνα αρρώστησε και έπειτα από όλίγας ημέρας απέθανε.

Τό καϊμένο τό αρνάκι απέμεινε ορφανόν.

Έβέλαζε λυπητερά κ' έφώναζε την μανούλά του. Δέν ήθελε να πιη γάλα από άλλην προβατίναν.

Τότε ή Μάρια έτρεξε εις την μητέρα της και ειπε:

— Μαμά τό αρνάκι δέν θέλει να πιη γάλα και θα πεθάνη τό καϊμένο.

— Τί να κάμωμεν λοιπόν; ειπεν ή μητέρα.

— Να του δώσωμε γάλα με τό μπιμπερόν, ειπεν ή Μάρια.

— Καλή ιδέα, ειπεν ή μητέρα, δοκίμασε! αλλά πάρε μαζί σου και την Έλένη.

Η Έλένη ήτο συγγενής, την όποϊαν είχαν εις τό σπίτι διά να βοηθή την μητέρα εις τό νοικοκυριό.

Ἡ Μαρίνα καὶ ἡ Ἐλένη ἐγέμισαν τὴν φιάλην μὲ νωπὸν γάλα, ἔβαλαν τὸ στόμα τοῦ σωλήνος εἰς τὸ στόμα τοῦ ἀρνιοῦ καὶ αὐτὸ ἄρχισε νὰ πίνη, σὰν νὰ ἦτανε μωρὸ κ' ἐβύζανε.

— Σ' ἀρέσει, ἀρνάκι μου ; σ' ἀρέσει ; τοῦ ἔλεγεν ἡ Μαρίνα· κύττα πόσο σ' ἀγαπῶ σου δίνω καὶ πίνεις ἀπὸ τὸ ἴδιο μπιμπερόν ποῦ ἔπινα ἐγὼ ὅταν ἤμουν μωρὸ· λοιπὸν πές μου, σ' ἀρέσει ;

Τὸ ἀρνάκι ὁμῶς δὲν εἶχε καιρὸν ν' ἀπαντήσῃ, καὶ, νὰ σὰς εἰπῶ δὲν ἦτο ἀνάγκη, διότι ἔπινε μὲ πολλὴν ὄρεξιν ἕως ὅτου ἄδειασε ἡ φιάλη, ποῦ θὰ πῆ ὅτι τοῦ ἤρесе.

Ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἡ Μαρίνα ἐτάγιζε τακτικὰ τὸ ἀρνάκι τῆς καὶ τὸ ἐπεριποιεῖτο.

Ὁ πατέρας, βλέποντας τὴν ἀγάπην ποῦ τοῦ εἶχε, τῆς τὸ ἐχάρισε.

Ἡ Μαρίνα ἀπὸ τότε εἶνε τὸ πλέον εὐτυχισμένο κορίτσι. Τῆχει συντροφιά μαζί τῆς καὶ τί συντροφιά ! τὸ ἀρνάκι δὲν μοιάζει τὲς κούκλες ποῦ δὲν ἀνοίγουν τὸ στόμα τους νὰ εἰποῦν μιὰ λέξι καὶ δὲν εἰμποροῦν νὰ κουνηθοῦν ἀπὸ τὴ θέσι τους. Τὸ ἀρνάκι πηγαίνει μαζί τῆς ἔς τὴν ἐξοχή, πηδᾷ, κουνᾷ τὴν οὐρίτσα του καὶ τ' αὐτιά του, καὶ εἶνε μιὰ χαρὰ νὰ τὸ βλέπῃ κανεὶς.

Καὶ τώρα τὸ ἀρνάκι δὲν εἶνε πλέον ὄρφανὸ καὶ ἔρημο· εὗρηκε μιὰ καλὴ μητεροῦλα ποῦ τ' ἀγαπᾷ μὲ τὴν καρδιά τῆς.

Η ΚΟΥΚΛΑ ΤΟΤΩ

Κούκλα μου ἀγαπημένη,
Λέγε μου, νὰ σὲ χαρῶ,
Πῶς ἐπέρασες, καυμένη,
Μοναχὴ τόσον καιρὸ ;

Ἐκλαίεις, καλὸ κουκλάκι,
Πλαγιασμένη ἔς τὸ κουτί,
Ὅπως κλαίει τὸ παιδάκι,
Ποῦ τὴν μάνα του ζητεῖ ;

Νά με, ἦλθα καὶ σὲ πιάνω,
Σὲ βαστῶ ἔς τὴν ἀγκαλιά.
Ἐ τὰ χειλάκια σου ἐπάνω
Δίνω χίλια δυὸ φιλιὰ.

Ἐ τὴν σκιάν θὰ σὲ καθίσω,
Ἐ τ' ἀεράκι ποῦ φυσᾷ,
Καὶ μὲ ἄνθη θὰ στολίσω
Τὰ μαλλιὰ σου τὰ χρυσά.

Πεταχτὴ ἀπ' τὸ σχολεῖον
Τώρα ἔφθασα, Τοτῶ.
Ἄές, ἀκόμη τὸ βιβλίον,
Εἰς τὸ χέρι μου κρατῶ.

Ἐλα, καὶ θὰ πᾶμε ὅλοι
Μὲ ἀγάπην καὶ χαρὰ
Ἐ τὴν αὐλὴν ἔς τὸ περιδῶλι,
Ἐ τὰ χορτάρια τὰ χλωρά.

Δὲν θὰ κλάψῃς τώρα πλέον,
Κ' ἐπειδὴ σὲ ἀγαπῶ,
Τοῦ σχολεῖου μας τὸ νέον
Τραγουδάκι θὰ σοῦ πῶ.

Α. ΚΑΤΑΚΟΥΣΗΝΟΣ

ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ ΕΙΝΕ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ

Ὁ Ἰωάννης Σταθάς ἦτο πτωχός, ἀλλ' ἐκληρονομήσεν ἀπὸ ἑνα θεῖουτου δεκαπέντε χιλιάδας δραχμῶν.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν του εὐρίσκειτο ἐν μεγάλῳ κτήματι ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἐπωλεῖτο ἀλλὰ δὲν εὕρισκεν ἀγοραστὴν, διότι ἦτο πολὺ νοσηρὸν ἕνεκα τῶν περιωκλούντων αὐτὸ τελεμάτων καὶ λιμναζόντων ὑδάτων. Σπάνια ἦσαν αἱ κατοικίαι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο· γεωργοὶ τινες κατοικοῦντες ἐκεῖ πλησίον ἦσαν κατακίτρινοι ἀπὸ τὸν πυρετόν, ὅσοι δὲ ἠδύναντο ἔφευγαν ἐκείθεν καὶ ἐζήτουν ἄλλου κατοικίαν.

Ὁ Ἰωάννης Σταθάς ἠγόρασεν εὐθυσὴν τὸ κτήμα ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον οὐδεὶς ἤθελε ν' ἀγοράσῃ πολλοὶ τὸν ἐλασινολόγον διὰ τὴν ἀνοησίαν του.

— Τοῦλάχιστον μὴν πᾶς νὰ κατοικήσῃς ἐκεῖ, θ' ἀποθάνῃς ἀπὸ τὸν πυρετόν.

— Αὐτὸ εἶνε δική μου δουλειά, ἀπεκρίνετο.

Ἐγκατεστάθη εἰς τὸ κτήμα καὶ ἠγόρασε πολλὰ δένδρα τὰ ὁποῖα ἐφύτευσε ὀλοτρόγυρα εἰς τὴν κατοικίαν του.

Μετὰ τινα ἔτη τὰ δένδρα εἶχον μεγαλώσῃ, ὁ δὲ Ἰωάννης δὲν εἶχεν ἀποθάνῃ ἀπὸ πυρετόν. Τὸ κτήμα του μὲ τὰ καταπράσινα του δένδρα ἦτο ὠραιότατον· μίαν δὲ ἡμέραν ὁ Μπαρμπαλιᾶς, εἰς ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι τὸν εἶχον περιπαίξῃ διὰ τὴν ἀγοράντου, τῷ εἶπε.

— Ἐέρεις, Σταθά, πᾶς ἔχεις τύχη, κατόπι ἀπὸ τὴν ἀνοησίαν τὴν ὁποῖαν ἔκαμες ;

— Μπαρμπαλιᾶ, ἀπεκρίθη ὁ Σταθάς, δὲν ἔκαμα καμμιά ἀνοησίαν. Ὅταν ἠγόρασα αὐτὸ τὸ κτήμα μὲ τὰ χωράρια του καὶ μ' ἐπεριπαίξατε ὅλοι σας (καὶ πρῶτος ἀπ' ὅλους σὺ) ἤξευρα τί ἔκαμνα. Τὸ μέρος τοῦτο ἦτο κακὸν εἰς τὴν ὑγείαν διότι οἱ βάλτοι ἔβγαζαν καὶ ἐσκόρπιζαν παντοῦ ἕνα πρᾶγμα ποῦ τὸν λέγουν ἀνθρακικὸν ὀξύ. Ἄλλ' ἤξευρα ἐν μέσον μὲ τὸ ὅποῖον ἠμποροῦσα νὰ ἐξαφανίσω τὸ βλαβερὸν αὐτὸ ἀέριον. Εἶχα ἀναγνώσῃ εἰς ἐν βιβλίον ὅτι καὶ τὰ φυτὰ ἀναπνέου.

Ὁ Μπαρμπαλιᾶς παρετήρησε τὸν Σταθάν μὲ ἐκπληξίν.

— Ἀναπνέουσι σὲ λέγω καὶ ἴσα ἴσα ἀπορροποῦν τὸν ἀνθρακικὸν ποῦ εἶνε μέσα εἰς τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ ἀρίνου ἐλεύθερον τὸ ὄξύ γόνον, τὸ ὅποῖον εἶνε πολὺ ὠφέλιμον διὰ τὴν ἀναπνοήν. Εἰς αὐτὸ μ' ἐχορησίμεισαν τὰ δένδρα τὰ ὁποῖα ἐφύτευσα· αἱ χιλιάδες τῶν μικρῶν φύλλων τῶν συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ καθαρίσουν τὸν ἀέρα. Τὰ δένδρα, τὰ ὁποῖα εἶνε οἱ καλλίτερός μας φίλος, Μπαρμπαλιᾶ, ἐφύλαξαν τὸ σπίτι μου ἀπὸ τὸν πυρετόν, ἔκαμαν τὸν τόπον μας ὑγιεινόν, καὶ τώρα ποῦ ἐμεγάλωσαν τὸ κτήμα ὀλοτρόγυρα ἔγινε λαμπρότατον. Καὶ εἶμαι διὰ δύο λόγους εὐχαριστημένος, Μπαρμπαλιᾶ, ἔκαμα καλὴν ἐπιχείρησιν καὶ κερδίω χρήματα, καὶ ὠφέλιμα καὶ πολὺ τοὺς πτωχοὺς, οἱ ὅποιοι κατοικοῦν περὶ.

ΤΙ ΕΠΑΘΑΝ ΤΡΙΑ ΓΟΥΡΟΥΝΟΠΟΥΛΑ

Ἦσαν δέκα· χαριτωμένα, στρογγυλόσωμα, μὲ οὐρίτσαν στρημμένην, μὲ τρίχωμα ὡσάν βούρτσαν, μὲ μεγάλον φύγχος, μακρὰ αὐτιά καὶ εὐκίνητα πόδια, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἕως εἰς τὴν οὐρανὴν ἦσαν γουρουνόπουλα πρῶτης ποιότητος.

Ἐκυλίωντο ἐπάνω εἰς τὸ ἄχυρον, ἐγρύλλιζον, καὶ ἔζων εὐτυχισμένα. Ἀλλὰ τὰ τρία ἐξ αὐτῶν δὲν ὠμοίαζον τὰ ἄλλα ἑπτὰ· αὐτὰ ἦσαν πεισματάρικα, καὶ ἤθελαν νὰ κάμνουν τοῦ κεφαλοῦ των· τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἦτο μαῦρον, τὸ ἄλλο ἄσπρον καὶ τὸ ἄλλο παρδαλόν· δὲν ἦσαν εὐχαριστημένα αὐτὰ οὔτε μὲ τὴν ζωὴν ποῦ ἔπερνοῦσαν, οὔτε μὲ τὴν τύχην των.

Μίαν ἡμέραν ὁ ἀφέντης των ὁ κύρ Ταλιαδοῦρος ἔβαλε πάλιν εἰς τὴν σκάφη τὸ φαγητόν, ἀλλ' αὐτὰ ἐστραβομουτσούνισαν καὶ εἶπαν :

— Μᾶς ὑπεχρέωσες μὲ τὸ φαγητό σου, κύρ Ταλιαδοῦρο ! Τέτοιον φαγητό δὲν μᾶς ἀρέ-

σει, θέλομε ἄλλο τίποτε ὀρεκτικόν, εὐγενικόν.

Καὶ ἔφυγαν μὲ ἀκαταδεξίαν ἀπὸ τὴν σκάφη. Ὁ Ταλιαδοῦρος τὰ ἐκύτταξε καλὰ καλὰ, ἐχαμογέλασε καὶ εἶπε.

— Ἄ ! ἔτσι τὸ εἶπαμε ; καλὰ ! δὲν σὰς ἀρέσει τὸ φαγητό, διότι εἴσθε χορτάρια τὸ καλλίτερον ἰατρικὸν διὰ τὴν παραξενιὰ ποῦ ἔχετε εἶνε ἡ πείνα· πηγαίνετε τώρα νὰ κυλισθῆτε ἄνω ἔς τὰ χυρὰ καὶ βλέπομε.

Τὰ ἄλλα ἑπτὰ ἔφαγαν μὲ μεγάλην ὄρεξιν, δὲν ἀφῆκαν τίποτε εἰς τὴν σκάφη, καὶ ὁ Ταλιαδοῦρος τὰ ἔβλεπε κ' ἐχαίρετο. Μετὰ τὸ φαγητόν ἐκλείσει καὶ τὰ δέκα εἰς τὸ μανδρὶ ἐσκούντησε τὸν μάνδαλον καὶ ἐκλείσει τὴν θύραν του.

Ἄφ' οὗ ἐτελείωσε καθὲ ἐργασίαν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ εἰς τὸν στάβλον ἐπῆγε νὰ πάρῃ λιγάκι τὸν μεσημεριανόν του, καὶ μὲ τὸ δίκαιόν του, διότι ὁ ἀνθρωπὸς ἦτο ἀπὸ τὴν αὐγὴν εἰς τὸ πόδι.

Ἐν τοσούτῳ ἡ κοιλία τῶν τριῶν ἀκαταδέκτων ἤρχισε νὰ παίξῃ ταμπούρα. Ἄχ! καὶ νὰ εἶχαν τώρα τὸ φαγητὸν ποὺ ἐπιφρόνησαν πρῶτῃτερα! μὲ ποίαν ὀρεξίν θὰ τὸ κατεβόρ-χθίζαν!

Ἄλλὰ δυστυχῶς δὲν ὑπῆρχε πλέον, καὶ ἡ πείνᾶ των ἐγένετο ὀλονὲν μεγαλειτέρα. Διὰ νὰ δώσῃ ὁ νοῦς των, καὶ νὰ λησμονήσουν τὴν πείνᾶν των, συνῆψαν συνομιλίαν.

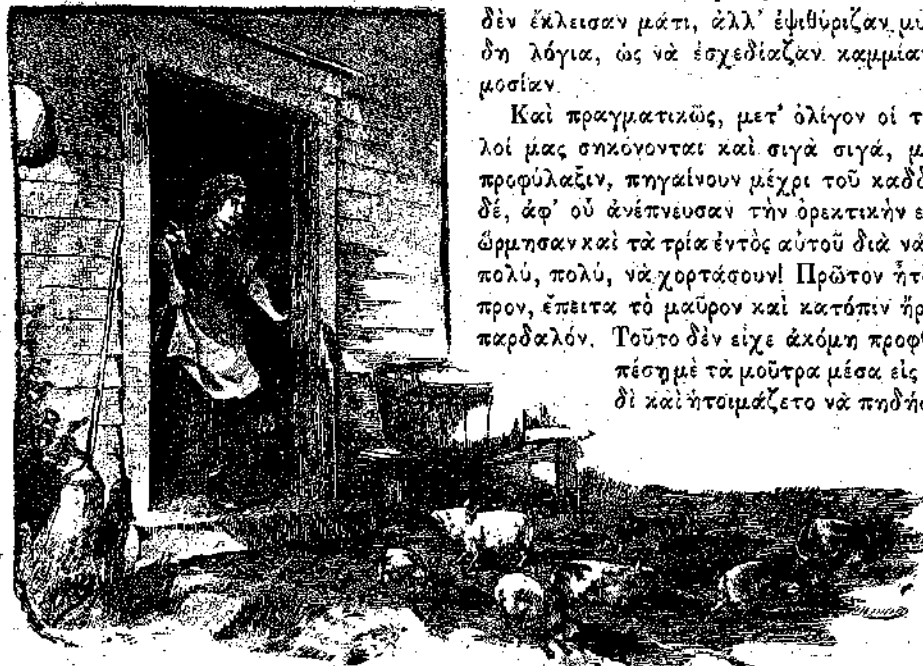
— Δὲν ἐννοῶ, λέγει καταθυμωμένον τὸ μαῦρον γουρουνόπουλον, διατί δὲν μᾶς ἀφίνουν νὰ πάμε εἰς τὴν αὐλήν νὰ περιπατήσωμεν ὀλίγον, ὅπως ἀρμόζει εἰς γουρουνόπουλα καθὼς πρέπει.

Τὰ ἄλλα τότε ἀπήντησαν συγχρόνως:

— Καὶ ἂν δὲν μᾶς ἀφήσουν νὰ ἐβγῶμεν, ἡμεῖς θὰ εὗρωμεν τρόπον νὰ τὸ κόψωμε λάσπη.

Καὶ σκαλίζοντας ἀπ' ἐδῶ, σκαλίζοντας ἀπ' ἐκεῖ τὸ ἄσπρον γουρουνόπουλον διέκρινε μίαν μικρὰν τρύπαν κάτω ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ μανδριοῦ. Τὸ κεφάλι χωρεῖ, ἡ κοιλία ἄνω σφιγ-γεται, ἀλλὰ τὸ ἄσπρον γουρουνόπουλον βάζει τὰ δυνατὰ του καὶ περῶ.

Ἐπειτα περῶ τὸ μαῦρον, ἔπειτα τὸ παρ-δαλὸν καὶ ἔπειτα μὲ τὴν σειράν ὅλα τὰ ἄλλα:

« Ἀλλ' ἐξαφνα ἀνοίγεται ἡ θύρα τοῦ πλυσταρίου... »

ὡσὰν ἀνεμοστρόβιλος ὄρμουν γρυλλίζοντα εἰς τὴν οἰκίαν.

— Παιδιά, λέγει τὸ ἄσπρον, ἐκεῖ ἐπάνω βλέπω ἓνα καδδί, κάτ' ἐκτακτὸ πρᾶγμα ἔχει μέσα, γιὰτὶ ἀπὸ τὴν εὐωδία κόντευει νὰ μούρ-θη λιποθυμίᾳ.

Καὶ ἐτοιμάζονται ν' ἀναβῶν εἰς τὸ ξύλινον κάθισμα ποὺ εἶνε τὸ καδδί, καὶ νὰ ἰδοῦν τί εἶνε αὐτὸ ποὺ σκορπίζει τόσον ὀρεκτικὴν εὐωδίαν.

Ἄλλ' ἐξαφνα ἀνοίγεται ἡ θύρα τοῦ πλυ-σταριοῦ μὲ κρότον, καὶ τὰ γουρουνόπουλα τρέπονται ὅλα εἰς ἄτακτον φυγὴν. Μόνον τὸ ἄσπρον, δὲν ἐννοεῖ νὰ φύγῃ εὐκολὰ ἀπὸ τὸ ὄραϊον ἐκεῖνον φαγητὸν καὶ πηγαίνει ὀπίσω ὀπίσω, ἀλλ' ἡ κυρὰ Ταλιαδούραινα—διότι αὐτὴ ἦτο ἡ ἀνοίξασα τὴν θύραν—δὲν παίρνει ἀπὸ χωράτᾳ, καὶ μὲ τὸ σκουπακίτικο κάμνει καὶ τὸ ἄσπρον ν' ἀκολουθήσῃ τ' ἀδέλφια του, αὐτὴ δὲ ἐπιστρέφει εἰς τὸ πλυσίμᾳν της ἀπὸ τὸ ὅποιον τὴν εἶχον ταραξὴ μὲ τὸν θόρυβόν των τὰ γουρουνόπουλα.

Καὶ τὰ μὲν ἐπτά, κατόπιν ἀπὸ τὸν τρόμον τὸν ὅποιον ἐπῆραν, ἐπῆγαν καὶ ἐξαπλώθησαν εἰς τὸ ἄχυρόν των, καὶ γλυκὺς ὕπνος ἐκλείσει μετ' ὀλίγον τὰ βλέφαρά των· ἀλλὰ τὰ τρία, τὰ ὅποια ἐσκανδαλίζεν ἡ εὐωδία τοῦ καδδίου, δὲν ἐκλείσαν μάτι, ἀλλ' ἐπιθύριζαν μυστηριώ-δη λόγια, ὡς νὰ ἐσχεδίαζαν καμμίαν συνω-μοσίαν.

Καὶ πραγματικῶς, μετ' ὀλίγον οἱ τρεῖς κα-λοὶ μᾶς σηκώνονται καὶ σιγὰ σιγὰ, μὲ ἄκραν προφύλαξιν, πηγαίνουν μέχρι τοῦ καδδίου, ἐκεῖ δὲ, ἀφ' οὗ ἀνέπνευσαν τὴν ὀρεκτικὴν εὐωδίαν, ἄρμησαν καὶ τὰ τρία ἐντὸς αὐτοῦ διὰ νὰ φάγουν πολὺ, πολὺ, νὰ χορτάσουν! Πρῶτον ἦτο τὸ ἄ-σπρον, ἔπειτα τὸ μαῦρον καὶ κατόπιν ἤρχετο τὸ παρδαλόν. Τοῦτο δὲν εἶχε ἀκόμη προφάσῃ νὰ πέσῃ μὲ τὰ μούτρα μέσα εἰς τὸ καδ-δί καὶ ἠτοίμαζετο νὰ πηδήσῃ, ἀλλ'

ἐξαφνα ἠκούσθησαν σπαρακτικαὶ κραυγαί, ὄξῃα καὶ δυνατὰ γρυλλίσματα πόνου.

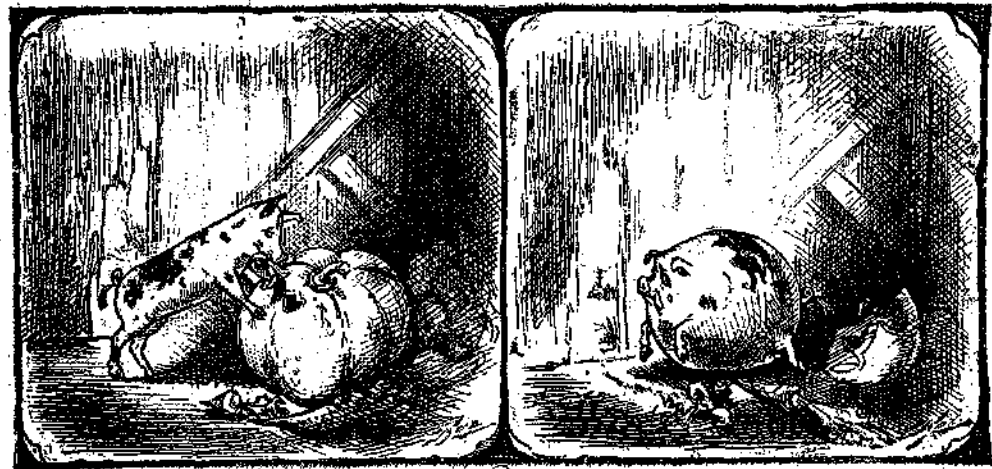
Ἡ Ταλιαδούραινα ἄρμησε, μὲ σηκωμένην ποδιά, καὶ ἀνασκουμπωμένα χέρια, κατατρο-μαγμένη, καὶ τί βλέπει:

Μέσα εἰς τὴν σαπουνάδα τοῦ καδδίου,—τὴν ὅποιαν εἶχαν νομίσῃ τὰ γουρουνόπουλα ὡς τὸ ὀρεκτικώτατον φαγητὸν τοῦ κόσμου—βλέπει ἓνα ἄσπρον κ' ἓνα μαῦρον πρᾶγμα νὰ παρα-δέρνουν καὶ νὰ ξεφωνοῦν σπαρακτικᾶ. Ἡ Τα-λιαδούραινα τὰ πιάνει ἀπὸ τ' αὐτὰ καὶ τὰ βγάζει ἔξω.

Ἄλλὰ τὰ ταλαίπωρα εἰς ποίαν κατάστα-

εἰς τὸ κελλάρι. Ἐτριβε τὰ ὀμμάτια του ἀπὸ ἐκπληξίν καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπε ὄνειρον καὶ νὰ σᾶ; εἰπῶ, εἶχε δίκαιον ὁ ἄνθρωπος, διότι ὅ,τι εἶδε αὐτὸς δὲν τὸ βλέπουν πολὺ συχνὰ οἱ ἄνθρωποι.

Μέσα εἰς τὸ κελλάρι ἦτο ἓνα στρογγυλὸ κολοκύθι, τὸ ὅποιον ἕως ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔμεινε ἡσυχον εἰς τὴν θέσιν του ὅπως ὅλα τὰ κολοκύθια· ἀλλ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὸ κολοκύθι ἔκαμε οὐρανὸν στρημμένην καὶ πόδια· δὲν εἶχε πλέον τὸ κίτρινον φόρεμα, τὸ ὅποιον ἐφορούσε ἕως τότε, τὸ εἶχε ἀλλάξῃ καὶ ἐφο-ρούσε παρδαλὸν φόρεμα ὡσὰν γουρουνόπουλον.

ἜΩΣ ΕΚΕΙΝΗΝ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΤΟ ΚΟΛΟΚΥΘΙ ΕΜΕΝΕ ΗΨΥΧΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΙΝ ΤΟΥ

Ἀλλ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὸ κολοκύθι ἔκαμε οὐρανὸν στρημμένην καὶ πόδια

σιν ἦσαν! εἶχαν ζεματισθῇ, καὶ τὸ σῶμα των ἦτο ὅλο μίᾳ πληγῇ ἐγρύλλιζαν, ἐγρύλλιζαν ἀπὸ τὸν πόνον καὶ παρ' ὀλίγον νὰ τινάξουν τὰ πέταλα· ἔμειναν εἰς τὸ κρεβάτι δύο ἑβδομά-δας· εἰς ὅλην των δὲ τὴν ζωὴν δὲ ἐλησμονή-σαν τὸ πάθημά των.

Ἄλλ' ἡ τύχη τοῦ παρδαλοῦ ἦτο ἀκόμη τραγικώτερα.

Ἐἶπομεν ὅτι αὐτὸ δὲν ἐπρόφθασε νὰ ζεμα-τισθῇ· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἔχῃ τὸν νοῦν του εἰς τ' ἄρρωστα ἀδέλφια του, καὶ νὰ διορθωθῇ ἀπὸ τὸ δυστύχημά των, αὐτὸ τὸ γουδί τὸ γουδα-χέρι, δὲν ἐνοεῖ ν' ἀφήσῃ τὴν λαιμαργίαν, καὶ τὴν κλοπὴν.

Ὅτε τὴν ἐπαύριον ὁ Ταλιαδούρος ἐμβῆκε

ἠμποροῦσε καὶ ἐφώναζε—ἐξεφώνιζε μάλιστα φοβερά—διότι τὸ παράξενον καὶ πρωτοφανὲς αὐτὸ κολοκύθι εἶχε φοβερόν κοιλόπονον.

Καὶ τί ἔκαμεν ὁ Ταλιαδούρος τὸ παράξενον ἐκεῖνο ὄν;

Ἐπῆρε ἀμέσως τὴν κοπτερὰν μάχαιράν του καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι—διότι εἶχε καὶ κε-φάλι ἐκεῖνο τὸ κολοκύθι—καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν αὐτὸς καὶ ἡ κυρὰ Ταλιαδούραινα ἔφα-γαν ἐν αἰραιότατον ψιτὸν γουρουνόπουλον, τὸ ὅποιον ἦτο κνικᾶτον μέσα εἰς τὰ ταψὶ καὶ ἐτρα-γάνιζε σὲν παζιμαδί.

Ὁ Παρδαλὸς ἔφαγε τὸ κολοκύθι, ἀλλὰ τὸ ζεῦγος τῶν Ταλιαδούρων ἔφαγαν τὸν Παρ-δαλόν.

Σοφία Δημοῦ

